Эртага Тошкентда Ўзбекистон Компартиясининг XVI съезди очилади.

Съезд делегатларига оташин салом!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

8-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 189 (1967)
24 СЕНТЯБРЬ ЯКШАНБА 1961 ЙИЛ
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ XVI СЪЕЗДИ

Эртага Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVI съезди очилади. Бу съезд республикамиз партия ташкилотлари ҳаётида муҳим воқеадир. Съездда КПСС янги Программа ва Устави проектлари кенг муҳокама қилинади, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг, Ўзбекистон Компартияси ревизия комиссиясининг ҳисобот докладлари тингланади. Шунингдек, съездда Ўзбекистон Компартиясининг Марказий органлари сайланади.

Республикамиз партия ташкилотлари ўз съездларига жанговарлик ва ташкилотчилик қобилиятлари ўсган, монолит бирлиги ошган, КПСС ленинчи Марказий Комитети атрофига яна ҳам мустаҳкам жипслашган ҳолда келдилар. Съездга қадар бўлиб ўтган район, шаҳар ва область партия конференциялари буни яққол намойиш қилиб кўрсатди. Партия конференцияларида КПСС янги Программа ва Устави проектлари тўла маъқулланди. Коммунистлар Программа ва Устав юзасидан ўзларининг конкрет фикрларини, мулоҳазаларини баён этдилар. Партиямизнинг коммунистик қурилишни авж олдириб юборишга қаратилган тадбирларини амалга оширишга ҳамиша тайёр эканликларини изҳор қилдилар.

Партия конференциялари шуни кўрсатдики, партия ташкилотлари хўжалик ва маданий қурилишга ишнинг кўзини билиб, яна ҳам яхши раҳбарлик қиладиган бўлдилар. Кадрлар билан ишлаш, уларни тарбиялаш, жой-жойига қўйиш соҳасида дуруст натижаларга эришилди. Идеология ишлари ҳаёт билан, коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифалари билан боғлаб олиб борилмоқда. Шу билан бирга партия конференциялари ишимиздаги йўл қўйилган камчилик ва нуқсонларни большевикчасига танқид ва ўз-ўзини танқид асосида очиб ташлади, уларни бартараф қилиш йўлларини белгилади. КПСС XXII съездини меҳнат ғалабалари билан нишонлаш — партия конференцияларининг шиори бўлди.

Ўзбекистон Компартияси XV съездидан бери ўтган қисқа давр ичида республикамиз меҳнаткашлари Ўзбекистон КП Марказий Комитети раҳбарлигида, КПСС ленинчи Марказий Комитетининг доимий ёрдами ва ғамхўрлигида саноат, қишлоқ хўжалиги, маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида катта ютуқларни қўлга киритдилар. Фақат областимиз саноат корхоналарининг икки ярим йил мобайнида ишлаб чиқариш ҳажми бундан олдинги шу муддатдагига нисбатан 28,4 процент ошди. Бу эса етти йилликнинг контроль рақамларида белгиланганидан анча юқори суръатдир. Лекин областимиз саноат корхоналари ишида ҳали катта камчиликлар бор. Масалан, областимиздаги 45 корхона 7 ойлик планни бажара олмади. Бундай қолоқликка қатъий хотима бермоқ керак.

Ҳисобот даврида қишлоқ хўжалиги, унинг асосий тармоғи бўлган пахтачилик тез суръатлар билан юксалди. Пахтанинг ҳосилдорлиги ошди. Пахтачиликни комплекс механизациялаш йўлида кенг тадбирлар амалга оширилди, илғор тажриба ва фан ютуқлари қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришга кенг жорий қилинмоқда. Бу йил республикамиз пахтакорлари Ватанга 3 миллион 200 минг тонна пахта етказиб бериш учун курашаяптилар. Маданий қурилиш, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш ва меҳнаткашлар моддий ва маданий фаровонлигини ошириш соҳасида эришилган ютуқлар беҳисоя каттадир. Ўзбекистон меҳнаткашлари бахтли ва фаровон ҳаётларининг ҳамма соҳаларида ленинчи партиямизнинг узоқни кўрадиган доно сиёсати самараларини ҳар кун, ҳар соат сезиб турибдилар.

Республикамиз Компартиясининг XVI съезди ажойиб тарихий кунларда тўпланмоқда. Партиямиз XXII съезди очиладиган кунга бир ойча вақт қолди. Мамлакатимизда коммунизм қурилишининг улуғвор вазифаларини белгилаб берган, замонамизнинг коммунистик манифести — КПСС янги Программаси — талантли, қаҳрамон халқимизнинг ижодий ғайрат ва ташаббусини янада ошириб юборди. Саноат корхоналари ва қурилишларда, колхоз ва совхозларимиз далаларида Ватанимиз куч-қудратини ошириш йўлида моддий бойликлар яратаётган ишчилар, қурувчилар, колхозчи деҳқонлар, механизаторлар съездолди социалистик мусобақасини янада қизитиб, бугун кечагидан, эртага бугунгидан кўра юқорироқ кўрсаткичга эришиш учун зўр жонбозлик кўрсатиб ишлаяптилар.

Бу йил республикамиз пахта далаларида «оқ олтин» дурдоналари эрта етилди. Ёз бўйи қилинган фидокорона меҳнат ўзининг ажойиб самараларини берди. Андижон, Сурхондарё ва Хоразм области пахтакорлари съездолди социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб, олдинги сафларда бораяптилар. Самарқанд, Фарғона ва Бухоро область меҳнаткашлари ҳам илғорлардан ўрнак олиб, юқори кўрсаткичларга эришаяптилар. Областимиз лубкорлари Ўзкомпартия XVI съезди арафасида давлатга 171,4 минг тонна каноп пояси топшириб, планни 100,8 процент қилиб бажардилар.

Лекин шуни айтиш керакки, йиғим-теримнинг ҳозирги қизғин палласида, барча имкониятлар бўлишига қарамасдан пойтахт областимиз сводкада охирги ўринлардан бирида бормоқда. Теримда жуда секин силжиётган Гулистон, Янгиер, Оққўрғон, Комсомол районлари областимизни орқага тортмоқдалар. Областимиздаги илғор районлар, хўжаликлар тажрибаси шуни кўрсатдики, ҳозирги долзарб кунларда 2—2,5 процент ва ундан ҳам ошириб пахта топшириш мумкин. Юқори Чирчиқ район пахтакорлари кунига 3 процентдан ошириб пахта топширмоқдалар. Район луб экинлари сотиш планини ҳам бажарди. Юқори Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон» колхози пахта тайёрлаш планини ортиғи билан бажариб, съездга жуда катта совға тайёрлади. Оржоникидзе районининг азаматлари кунига 2 процентга етказиб пахта топшириб, илғорлар қаторида бораяптилар. Ҳозир отни қамчилайдиган темирни қизиғида босадиган вақт. Вақтни қўлдан бой берган пахтакор кейинчалик аттанг деб қолади.

Бутун куч ва имкониятларни сафарбар этиб, йиғим-терим ишларида янада уюшқоқлик кўрсатайлик, пахта териш машиналарининг юксак унум билан ишлашини таъминлайлик, Ватанга юқори сифатли пахта берайлик, областимизни илғорлар қаторига кўтарайлик. Партиямизнинг тарихий XXII съездига катта ютуқлар билан борайлик! Областимиз партия ташкилотлари олдида турган жанговар вазифа мана шу!

Шубҳа йўқки, областимиз меҳнаткашлари КПСС XXII съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш, давлатга бу йил 500 минг тонна пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарадилар.

Ўзбекистон Компартиясининг XVI съезди КПСС янги Программаси ва Устави проектлари асосида партия ташкилотларининг партиявий-сиёсий ва партиявий-ташкилий ишларни яна ҳам юксак талаблар даражасига кўтариш, партия ички демократиясини янада кенгайтириш, идеология ишларини коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифалари билан, ҳаёт билан боғлаб олиб бориш, кадрлар билан ишлаш, айниқса хотин-қиз кадрлар билан ишлаш, уларни жой-жойига қўйиш соҳасидаги конкрет вазифаларини белгилаб беради.

Ўзбекистон Компартиясининг XVI съезди партия сафларини янада мустаҳкам жипслаштиради, коммунистлар ва барча меҳнаткашларнинг ижодий ғайрат, ташаббусини коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини бажаришга сафарбар этади.

КПСС XXII съезди делегати Хўжа Алиқулов Оҳангарон кўмир разрезининг энг илғор экскаватор машинистларидан бири, ўзининг унумли ва сифатли меҳнати билан шахтёрларнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлган кончи. У ишлаб чиқариш топшириқларини муттасил орттириб бажариш билан ўз касбдошларига қўлидан келганча ёрдам беради, Оҳангарон шаҳар Советининг депутати ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси сифатида жамоат ишларида актив қатнашади. Суратда: партия XXII съездининг делегати донгдор шахтёр Хўжа Алиқулов.

Тошкентдаги Шота Руставели номли 26-мактабнинг директори ўртоқ Тожихон Абдуллаева халқ маорифи соҳасида чорак асрдан бери ишлаб келади. Тажрибали педагог самарали меҳнатлари учун ҳукумат мукофотлари билан тақдирланди. У, партиямизнинг XXII съездига делегат қилиб сайланди. Суратда: ўртоқ Т. Абдуллаева.

В. Басканов ва Н. Муҳамаджанов фотолари.

(ЎзТАГ фотохроникаси).

Тинчлик учун курашда куч-ғайратларимизни бирлаштирайлик

Н. С. ХРУШЧЕВнинг Берлиндаги халқаро касаба союз конференциясига табриги

Ўртоқ Н. С. Хрушчев Германия билан сулҳ шартномаси тузиш учун, Ғарбий Берлин проблемасини тинч ҳал этиш учун, уруш иғвогарликларига қарши Берлинда бўлиб ўтаётган халқаро касаба союз конференцияси қатнашчиларига хат билан мурожаат қилди.

Н. С. Хрушчев конференция муҳокамасига қўйилган масалалар ниҳоятда муҳим масалалар эканлигини таъкидлагач, бундай деб уқтиради: Ғарб давлатлари сулҳ шартномаси тузиш тўғрисидаги таклифимизга жавобан уруш бошлаш билан дағдаға қилмоқдалар, бу уруш ҳозирги шароитда муқаррар суратда жаҳон миқёсидаги термоядро ҳалокатидан иборат бўлур эди.

Совет ҳукуматининг бошлиғи таъкидлайдики, халқаро ишчилар синфи ва унинг касаба союзлари янги урушнинг олдини олишдек ҳаётий муҳим вазифани ҳал қилишга катта ҳисса қўшмоғи керак. Германия Федератив Республикасининг ишчилар синфи тинчликни сақлаб қолиш учун алоҳида масъулиятлидир, унинг бурчи — герман милитаризми ва реваншизмга қарши курашга бошчилик қилишдан иборат.

Н. С. Хрушчев ишонч билдириб айтадики, Жаҳон касаба союзлар федерациясининг ташаббуси билан чақирилган конференция Европадаги ҳамда бутун дунёдаги меҳнаткашларни ва касаба союзларни Германия билан сулҳ шартномаси тузиш, Ғарбий Берлин проблемасини тинч ҳал этиш учун, империалистларнинг ҳарбий иғвогарликларига қарши, ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун, мустаҳкам тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун актив курашга сафарбар этиш ишида, шубҳасиз, катта роль ўйнайди. (ТАСС).

Ўзбекистон КП Марказий Комитетида

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Янгийўл районидаги Карл Маркс номли колхоз правлениесининг колхозчилар меҳнатига қўшимча ҳақ тўлашни қўлланиш юзасидан Қишлоқ хўжалиги экономикаси институти ва Ўзбекистон Госплани билан биргаликда ишлаб чиққан тадбирларини маъқуллади.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари зиммасига қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлиги ва чорвачилик маҳсулдорлигини оширганлиги учун колхозчиларнинг меҳнатига қўшимча ҳақ тўлашнинг ана шу тавсия қилинаётган принципларини қўллашда колхозларга ёрдам бериш вазифасини юклади.

(Карл Маркс номли колхозда ишлаб чиқилган тадбирлар газетамизнинг бугунги сонида 4-бетда босилган).

Область лубкорларининг ғалабаси

КПСС XXII съезди ва Ўзкомпартия XVI съездини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун курашаётган Тошкент областининг лубкорлари 23 сентябрда, муддатдан илгари давлатга каноп пояси сотиш планини 100,8 процент бажардилар. Давлатга 171,4 минг тонна, яъни ўтган йилнинг шу вақтдагига қараганда 31,2 минг тонна кўп луб етказиб берилди. Ҳосилнинг 95 проценти биринчи сортга топширилди.

Планнинг бажарилишига Юқори Чирчиқ районининг меҳнаткашлари айниқса, катта ҳисса қўшдилар, бу районда давлатга каноп пояси сотиш плани 111,1 процент бажарилди. Қуйи Чирчиқ районининг колхоз ва совхозларида ҳам план бажарилиш арафасида турибди.

Область лубкорлари 1600 тонна каноп уруғи етиштириш ва уруғлик фондини жамғариш юзасидан белгиланган планни ҳам шараф билан бажариш учун зарур тадбирларни кўрмоқдалар. Улар КПСС XXII съезди очиладиган кунга қадар мамлакатга 220 минг тонна каноп-пояси етказиб бериш мажбуриятини олдилар.

Қўшилмаган мамлакатлар конференцияси делегациялари бошлиқларининг мактубига СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг жавоби

Қўшилмаган мамлакатларнинг Белград конференциясида қатнашган давлат ва ҳукуматларнинг бошлиқлари СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевга мактуб билан мурожаат қилдилар. Улар бу мактубда халқаро вазият ёмонлашганлигидан ҳамда ҳозирги вақтда инсониятга таҳдид қилаётган уруш бўлиши эҳтимоли борлигидан ғоят ташвишланаётганликларини билдирадилар. Сиз, жаноб олийлари, дейилади мактубда, бундай фалокатнинг олдини олмоқ учун қўлингиздан келган ҳамма чорани кўришингизга аминмиз.

Мактубнинг авторлари жаҳонни уруш хавфидан халос қилиш ва инсониятнинг тинч ҳаёт йўлига ўтишини таъминлаш учун манфаатдор буюк давлатлардан музокараларни қайтадан бошлаш ва музокаралар олиб боришни илтимос қиладилар. Жумладан, Н. С. Хрушчев билан АҚШ президенти ўртасида бевосита музокаралар бошлансин, деб илтимос қилинади.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев Ҳиндистон бош министри Ж. Неруга юборган жавобида қуйидагиларни ёзади: Мен қўшилмаган 25 мамлакат давлат ва ҳукумат бошлиқлари конференциясининг мактуби билан зўр эътибор ва иштиёқ билан танишиб чиқдим. Н. С. Хрушчев Совет ҳукуматининг дунёдаги ҳозирги аҳвол тўғрисидаги фикрлари конференция қатнашчиларининг мактубида баён қилинган мулоҳазаларга кўп жиҳатдан ўхшаб кетганлиги фактидан мамнун эканлигини билдиради. Аҳолиси **инсониятнинг учдан бир қисмини** ташкил этган бетараф давлатларнинг ҳукуматлари, деб ёзади Н. С. Хрушчев, уруш тайёргарлиги сиёсатини кескин суратда қоралаб, тинчликни баралла ҳимоя қилиб чиққанликларидан шодланмай бўладими. Урушнинг олдини олиш ва тинчликни мустаҳкамлаш учун кураш инсониятнинг бошқа **учдан бир қисмини** ташкил этган социалистик давлатлар бутун ташқи сиёсий фаолиятининг асосий мазмунини ташкил этганлиги туфайли ана шу ҳол жаҳондаги воқеаларнинг ривожланиши учун айниқса катта аҳамиятга эга бўлади.

Н. С. Хрушчев Совет ҳукумати халқаро аҳвол ёмонлашганлиги ва уруш хавфи борлигидан ташвишланиб баён қилинган фикрларга тамомила қўшилади, деб уқтириб ўтади. Н. С. Хрушчев айтадики, бундай аҳвол ўз-ўзича вужудга келмади; бу — тинчликнинг мустаҳкамланишидан асло манфаатдор бўлмаган муайян кишилар фаолиятининг натижаси бўлди. Урушнинг пайига тушган ва урушга тортаётган доиралар НАТОда аъзо бўлган давлатларнинг сиёсатига тобора кўпроқ таъсир кўрсатаётганлигини айтиб ўтмай иложи йўқ. НАТОда қатнашувчи баъзи мамлакатлар асосий ва кечиктириб бўлмайдиган масала — Германия билан сулҳ шартномаси тузиш тўғрисидаги масаладан кучларни ҳал этиш синовидан ўтказиш учун фойдаланиш ниятидан ҳам қайтмаётирлар.

Н. С. Хрушчев яна қуйидагиларни ёзади: Барча давлатлар билан дўст бўлиб яшаш, жаҳонда қурол-яроғсиз яшаш, урушларсиз тинч яшаш — бизнинг энг буюк ва муқаддас истагимиздир. Шу сабабли биз жаҳоннинг тақдири учун жавобгар бўлган давлат арбоблари бирдан-бир тўғри қарор қабул қилсинлар — иккинчи жаҳон урушининг оқибатларига хотима берилсин, давлатларнинг ҳарбий машинаси бутунлай емириб ташлансин, барча қуроллар, шу жумладан ядро қуроли ҳам йўқ қилинсин, деб қаттиқ талаб этмоқдамиз. Бу ҳол ядро қуроли синовлари тўғрисидаги масалани ҳам тамомила кун тартибидан олиб ташлаган бўлур эди.

Н. С. Хрушчев АҚШ президенти билан бевосита музокаралар олиб бориш тўғрисидаги таклифга тўхталиб айтадики, Совет Иттифоқи низоли масалаларни музокаралар олиб бориш йўли билан бартараф қилишнинг ҳамиша тарафдори бўлиб келди. Давлатлар ўртасидаги музокаралар ва, хусусан, энг қудратли ва энг таъсирчан давлатлар бўлмиш СССР билан АҚШ ўртасида олиб бориладиган музокаралар халқаро вазиятни соғломлаштиришда муҳим роль ўйнай олади ва ўйнаши керак. Биз тинчликни таъминлаш мақсадида ҳар қачон, ҳар қандай жойда ва ҳар қандай доирада музокаралар олиб боришга тайёрмиз.

Н. С. Хрушчевнинг мактубида яна бундай дейилади: гитлерчилар Германиясига қарши урушда қатнашган мамлакатларнинг давлат арбоблари сулҳ конференцияси столи ёнига ўтириб, ҳар иккала герман давлатининг вакиллари билан биргаликда ҳеч қандай эхтиросларга берилиб кетмай, осойишта вазиятда сулҳ шартномасини ишлаб чиқишлари кўпданоқ зарур бўлиб қолган. Сулҳ шартномасининг тузилиши бундан ўн беш йил муқаддам жаҳон миқёсида рўй берган ёнғиндан қолган чўғ билан бурқсиб турган кўмирни ўчирган бўлур эди.

Н. С. Хрушчев шу нарсани алоҳида таъкидлайдики, давлат арбоблари тинчликни мустаҳкамлаш учун асос бўладиган битимлар тузилишини астойдил истаб ва шундай битимлар тузилишига эришишга тайёр бўлганлари тақдирдагина етилган халқаро масалалар юзасидан олиб бориладиган музокаралар манфаат келтиради.

Совет ҳукумати кечиктириб бўлмайдиган халқаро масалаларни тезликда ҳал этишни ва, аввало, **Германия билан сулҳ шартномасини тузиш ва шу асосда Ғарбий Берлиндаги аҳволни нормаллаштириш** масаласи юзасидан сулҳ конференцияси ўтказишни амалда кўзда тутган музокараларда қатнашишга тайёрдир. Ҳар иккала герман давлатини — Германия Демократик Республикасини ва Германия Федератив Республикасини шу вақтгача танимаган бошқа мамлакатлар уларни расмий жиҳатдан таниб, улар билан муносабатлар ўрнатадиган бўлсалар, бу ҳол тинчликни мустаҳкамлаш, Европадаги ҳамда бутун дунёдаги аҳволни нормаллаштириш учун яхши натижа берган бўлур эди.

Н. С. Хрушчев мактубининг охирида Ҳиндистон бош министрини қўшилмаган бошқа мамлакатларнинг раҳбар давлат арбоблари билан биргаликда халқаро вазиятни соғламлаштириш учун кўраётган тадбирларидан мамнун эканлигини билдирди. Сизни ишонтириб айтаманки, дейилади жавоб мактубида, ўзининг тинчлик сиёсатига содиқ бўлган Совет ҳукумати халқларнинг уруш бўлади, деб ваҳимага тушмай, тинч ва равнақ топиш шароитида яшаш имкониятига эга бўлишлари учун бундан буён ҳам ҳамма чораларни кўради.

* * *

Шу мазмундаги мактублар қўшилмаган мамлакатлар конференциясида қатнашган ва Н. С. Хрушчевга юборилган мактубни имзолаган бошқа давлат ва ҳукуматларнинг бошлиқларига ҳам юборилди. (ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ ХЕЛЬСИНКИГА КЕЛДИ

ХЕЛЬСИНКИ, 22 сентябрь. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Финляндия Республикасининг Президенти У. Кекконеннинг таклифига биноан расмий визит билан бугун Хельсинкига келди.

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ПХЕНЬЯНДАН МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари ўртоқ Ф. Р. Козлов бошлиқ КПСС делегацияси 22 сентябрда Москвага қайтиб келди. Делегация Корея Меҳнат партияси IV съездининг ишида қатнашган эди.

СЪЕЗДГА СОВҒАМ

Ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш халқ маорифи ходимларининг муқаддас бурчидир. Бунда мактаб ўқувчилари учун тайёрланаётган адабиёт ва дарсликлар ҳам муҳим роль ўйнайди.

Педагог сифатида мен ҳам дарсликлар тайёрлашдек масъулиятли ишга ўз ҳиссамни қўшаолганим билан бахтиёрман. 7-синфлар учун ёзган адабиёт дарслигим республикамиз меҳнаткашлари КПСС XXII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XVI съезди шарафига муносиб меҳнат туҳфалари ҳозирлаётган бир пайтда босилиб чиқди.

Янги ўқув программаси асосида тайёрланган мазкур адабиёт биринчи сентябрдан бошлаб мактабларда асосий дарслик сифатида қўлланилмоқда. Кейинчалик ҳам ундан кенг фойдаланиш мумкинлигини таъминлаш учун йил давомида экспериментал кузатиш ишлари олиб бориш мутлақо зарурдир. Шу туфайли ҳозирги кунда ана шу ишлар билан бевосита шуғулланаяпман. Тўпланган материаллар асосида методик қўлланма ёзаман. Булар менинг съездга тайёрлаган тортиғим бўлади.

Г. РАҲИМОВА,
республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи.

ТОШКЕНТ — ИВАНОВО

Дўстлар яна учрашдилар

Яқинда ўзбек энергетиклари ўзаро тажрибаларини ўртоқлашиш ҳамда қишлоқ хўжалигини электрлаштиришда фан ва техника янгиликларини жорий қилиш мақсадида Ивановолик энергетиклар диёрида меҳмон бўлдилар. Мана бугун улар касбдошлари билан ўз ерларида яна учрашдилар.

«Ивсельэнерго» бошлиғи ўртоқ С. Н. Копитов раҳбарлик қилаётган ўзаро мусобақа шартларини текшириш бригадасининг аъзолари областимизнинг Калинин ва Оржоникидзе район электролиниялари коллективларининг иш тажрибалари билан танишиб чиқдилар.

Меҳмонлар Оржоникидзе район электролиниясида бўлганларида область қишлоқ хўжалигини электрлаштириш схемаси ва ҳозирги замон техникаси билан жиҳозланган трансформатор пунктининг макети билан танишдилар.

Мусобақадошлар Оққўрғон ва Янгийўл район электролиниялари коллективлари ва уларнинг ишлаб чиқаришдаги тажрибалари билан ҳам танишадилар.

Пахта—миллий ИФТИХОРИМИЗ

23 СЕНТЯБРГАЧА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Қоп-қанорсиз ташиш
Юқори Чирчиқ	3,11	50,04	6,8
Оржоникидзе	2,42	37,52	43,7
Пискент	1,69	30,23	16,0
Янгийўл	1,95	24,50	10,8
Ўрта Чирчиқ	1,77	24,21	12,6
Чиноз	1,83	23,42	13,6
Бўка	1,70	21,69	13,6
Сирдарё	1,99	20,37	10,6
Оққўрғон	1,49	18,56	20,3
Бекобод	1,42	17,75	23,3
Қуйи Чирчиқ	2,36	17,54	11,4
Комсомол	1,31	16,93	18,6
Янгиер	1,53	16,49	15,4
Гулистон	1,49	13,78	7,1
Область бўйича	1,76	21,80	15,5

Тошкентнинг янги вокзали ишга тушди

Республика пойтахтининг вокзали олди майдонидаги архитектура ансамблини яна бир бино безади — янги темир йўл вокзали қуриб битказилди. Унинг майдони аввалги бинонικидан уч баравар ортиқдир.

Проект авторлари — «Ташгипротранс» институтининг архитектор Л. Н. Травянко раҳбарлигидаги бир группа ходимлари янги вокзалда пассажирлар учун ҳамма қулайликлар бўлишини кўзда тутганлар. Бу ерда учта кутиш зали ва битта билет зали бор. Дам олиш хоналари — ётоқхоналар ва шинам залдан иборат бутун бир меҳмонхонага ўхшайди. Медицина пункти намунали жиҳозланган.

Кенжатой пассажирлар ҳам унутиб қўйилмаган. Транзит пассажирларнинг болалари она ва бола хоналарида мураббиялар назорати остида бўлади.

Янги вокзал бир йўла икки минг кишига хизмат қила олади.

Янги бинони қуришда Тошкент бинокорлари билан бирга ригалик монтажчилар ва москвалик метро қурувчилар иштирок этди. Метро қурувчилар ер ости туннелини шу кунларда қуриб битказдилар. Туннел орқали бевосита вокзал ёнидаги майдондан ва кутиш залларидан перронга чиқиш мумкин.

Янги вокзал фойдаланишга топширилди. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТАНТАНАЛИ СУРАТДА ЭЪЛОН ҚИЛАДИКИ,

СЪЕЗДНИ ЁРУҒ ЮЗ БИЛАН ҚУТИБ ОЛАМИЗ

КПСС Программаси проектини барча совет кишилари каби қизғин муҳокама қилиб, чин юракдан маъқуллаётган районимиз меҳнаткашлари бу улуғвор ҳаёт кўзгусида бугунги бадавлат, бахтиёр ва чароғон турмушимизнинг эртаси янада фаровон ва порлоқ бўлиши ёрқин кўриниб турганлигидан ғоят руҳланмоқдалар. Улар жонажон партиямизнинг оталарча доимий ғамхўрлигига фидокорона меҳнат билан жавоб беришга бел боғлаб, шу кунларда ҳар қачонгидан ҳам уюшқоқлик билан ишлаётирлар.

Партия совет халқини ҳамиша ғалабадан-ғалабага бошлаб келди ва бундан буён ҳам олға бошлаб бораверади. Районимиз меҳнаткашлари КПСС XX ва XXI съездларининг ҳамда партия Марказий Комитети Пленумларининг тарихий қарорларини амалга оширабориб, ажойиб меҳнат самараларини қўлга киритмоқчилар. Партия XX съездидан кейинги даврда районда саноат ишлаб чиқариши, капитал қурилиш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ҳажми кескин оширилди. Янги-янги корхоналар, цехлар ишга туширилди. Экин майдонлари кенгайтирилди. Энг замонавий техника билан ускуналанган гидролиз, «Нормаль» заводлари, ёғ-мой комбинати, қурилиш материаллари заводи ишга туширилганлиги шаҳримиз экономикасини ривожлантиришдагина эмас, балки шу билан бирга республика халқ хўжалигида ҳам муҳим аҳамиятга эгадир.

> *Қишлоқ хўжалигини юксалтиришнинг ва мамлакатнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотларига ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондиришнинг асосий йўли — ҳар томонлама механизациялаш ва изчил интенсивлаш: фан ва илғор тажриба асосида барча колхоз ва совхозларда деҳқончилик ва чорвачиликнинг юксак маданиятига эришиш, барча экинлар ҳосилдорлигини кескин суратда ошириш ҳамда меҳнат ва маблағларни ҳар томонлама тежаган ҳолда ҳар бир гектар ердан олинадиган маҳсулотни кўпайтиришдир. Шу асосда қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг жамият эҳтиёжларига мувофиқ ҳолда узлуксиз ўсиб боришига эришиш лозим.*
>
> **(КПСС Программаси проектидан).**

Бундан ташқари консерва заводида йилига 3 миллион шартли банка шарбат тайёрлайдиган янги цех, пахта тозалаш заводида минг тонна пахта сиғадиган механизациялашган омбор қурилди ва ҳоказолар.

Ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаш юзасидан талай ишлар қилинди. Хусусан, 2-босмахонада 18 та янги, мукаммал станок, «Нормаль» заводида метиз буюмлари тайёрлайдиган автоматлар, дераза илгаклари ишлаб чиқарувчи поток линия ўрнатилди. Пойафзал фабрикасида бичиш цехи, сут заводида қуйиш цехи тўла автоматлаштирилди, гўшт комбинатида Иттифоқда биринчи колбаса тайёрлайдиган автоматик поток линия ишга туширилди.

Район партия комитети ва корхоналарнинг партия ташкилотлари саноатни зўр бериб ривожлантиришга эътиборни кучайтирганликлари натижасида етти йиллик топшириқлари мудом ошириб бажарилаётир. Сўнгги 2 йил-у 8 ой мобайнида саноатчиларимиз пландан ташқари 13 миллион сўмлик (янги пул ҳисобида) маҳсулот ишлаб чиқарганликлари, 1961 йилнинг 8 ойлик планини 16 августдаёқ бажариб қўйганликлари, республика Компартияси съездини 9 ойлик топшириқни ортиғи билан адо этган ҳолда кутиб олаётганликлари бунинг яққол далилидир.

Шаҳар корхоналари ўртасида коммунистик меҳнат коллективи унвони учун, етти йиллик программани муддатидан олдин бажариш учун, район пахтакорларига амалий ёрдамни кучайтириш учун кураш тобора қизғин тус олмоқда.

Ишлаб чиқаришни яхши ташкил этиш, меҳнат унумдорлигини кескин ошириш натижасида сут, қурилиш материаллари ва вино заводлари коллективлари етти йилликнинг охирги йилига, консерва заводи ва ғишт заводлари бошқармаси коллективлари эса 1963 йилга белгиланган даражага эришдилар.

Бу натижалар шаҳар саноатчилари етти йиллик программани муддатидан анча олдин адо этадилар, КПСС Программаси проектида белгиланган улуғвор вазифаларни бажаришга салмоқли ҳисса қўшадилар, деб айтишга асос бўла олади.

Район қурувчилари, халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш ходимлари ҳам партия XX съездидан буён ўтган даврда анча ишлар қилдилар. Ўтган ўқув йилидаёқ район мактаблари тўла-тўкис бир сменали машғулотга кўчирилди.

Район қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари хўжаликни комплекс ривожлантириш, экин майдонларини кенгайтириш, фан ва техника ютуқларини деҳқончилик ва чорвачиликка кенг жорий этиш соҳасида бирмунча ютуқларни қўлга киритдилар. Гўшт, сут, тухум, жун, пилла, шоли, картошка ва сабзавот маҳсулотлари етиштириш кескин равишда кўпайди. Бу соҳаларда етти йиллик план топшириқлари дуруст бажарилаяпти.

Лекин очиқ эътироф этиш керакки, район партия ташкилоти, кўпгина хўжаликларнинг раҳбарлари айби билан районнинг пахтачилик соҳасидаги кўрсаткичлари сўнгги йилларда пасайиб кетди. 1956 йили ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 28,64 центнердан пахта берган Янгийўлнинг 1960 йили 22,63 центнердан ҳосил кўтарганлигига ҳеч қандай объектив сабаб йўқ. Айб, даставвал, биз, район раҳбарларида, кўпгина колхозларнинг партия ташкилотлари ва правлениеларидадир.

Асосий иллат шунда бўлдики, район партия комитети ҳам, бошланғич партия ташкилотлари ҳам пахтачиликни ривожлантириш, колхозлар, бригадаларда ишни тўғри ташкил этиш, янги ўзлаштирилган ерларни сув билан таъминлаш масалалари билан мунтазам ва чуқур шуғулланмадилар, кадрларга талабчанликни бўшаштириб юбордилар.

Бу йилги ишларимиз ҳам ҳали айтарлик эмас. Тўғри, минглаб пахтакорларимиз ва механизаторларимизнинг жонбозлик кўрсатиб ишлаши, пахта бригадаларида кўп коммунистларнинг шахсан намуна кўрсатиб меҳнат қилиши натижасида социалистик мажбуриятимизни тўла қоплайдиган миқдорда ҳосил етиштирилди. Бироқ ана шу ҳосилни тез йиғиштириб олиш учун кураш яхши бораяпти, деб бўлмайди. Область партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган бюро мажлисида кўрсатиб ўтилганидек, район партия ташкилоти пахта-йиғим теримига умуман яхши раҳбарлик қилаётгани йўқ. Мавжуд кучлар пахта теримига тўла сафарбар этилмаган, кўпгина коммунистлар бу энг муҳим ишдан четда турипти. Пахтани машинада териш ва ғўза баргини тўкиш қониқарсиз бораётир. Фрунзе номли, Калинин номли колхозларда пахтаси машинада териладиган карталарда ғўза баргини тўкишга бундан 5—6 кун олдин киришилди, холос. Умуман бу хўжаликларнинг партия ташкилотлари терим суръатини ошириш, далада ишлаётганларнинг унумли ишлаши учун қулай шароит яратиб бериш билан қониқарсиз шуғулланаётир.

Масалан, Фрунзе номли колхоз партия ташкилоти (секретари ўртоқ С. Тастархонов) ҳисобидаги 41 коммунистдан атиги 5-6 киши пахта тераётир, қолганлари эса иккинчи даражали ишларда юрипти. Ҳамма кучни теримга тўла сафарбар этиш лозим бўлган шу кунларда бу колхоз идорасида, фермаларида, боғларида кўпгина ёш-яланглар кунини бекорга ўтказиб юрипти. Шунинг учун ҳам бу колхоз кунига давлатга аранг бир процент пахта топшираётир.

Калинин номли, Энгельс номли, «XIX партсъезд» колхозларида ҳам аҳвол шундай. Мазкур колхозларнинг раҳбарлари ўз қўшнилари бўлмиш Жданов номли, «XXI партсъезд», Ленин номли, Хрущев номли илғор колхозлардан ибрат олмаётирлар.

Район партия комитети пахта йиғим-теримини ташкил этишдаги камчиликларга тезда барҳам бериш, барча коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш, бор куч ва техникани теримга тўла сафарбар этиш чораларини кўраётир. Натижада сўнгги кунларда пахта териш ва уни давлатга топшириш суръати сезиларли ошди. Биз ҳар бир колхоз, ҳар бир участка ва ҳар бир бригаданинг олинган социалистик мажбуриятни сўзсиз бажаришига, район меҳнаткашлари тарихий XXII съездни муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишларига эришиш учун курашни ҳамма чоралар билан кучайтирамиз.

Т. УМАРОВ,
Янгийўл район партия комитетининг секретари

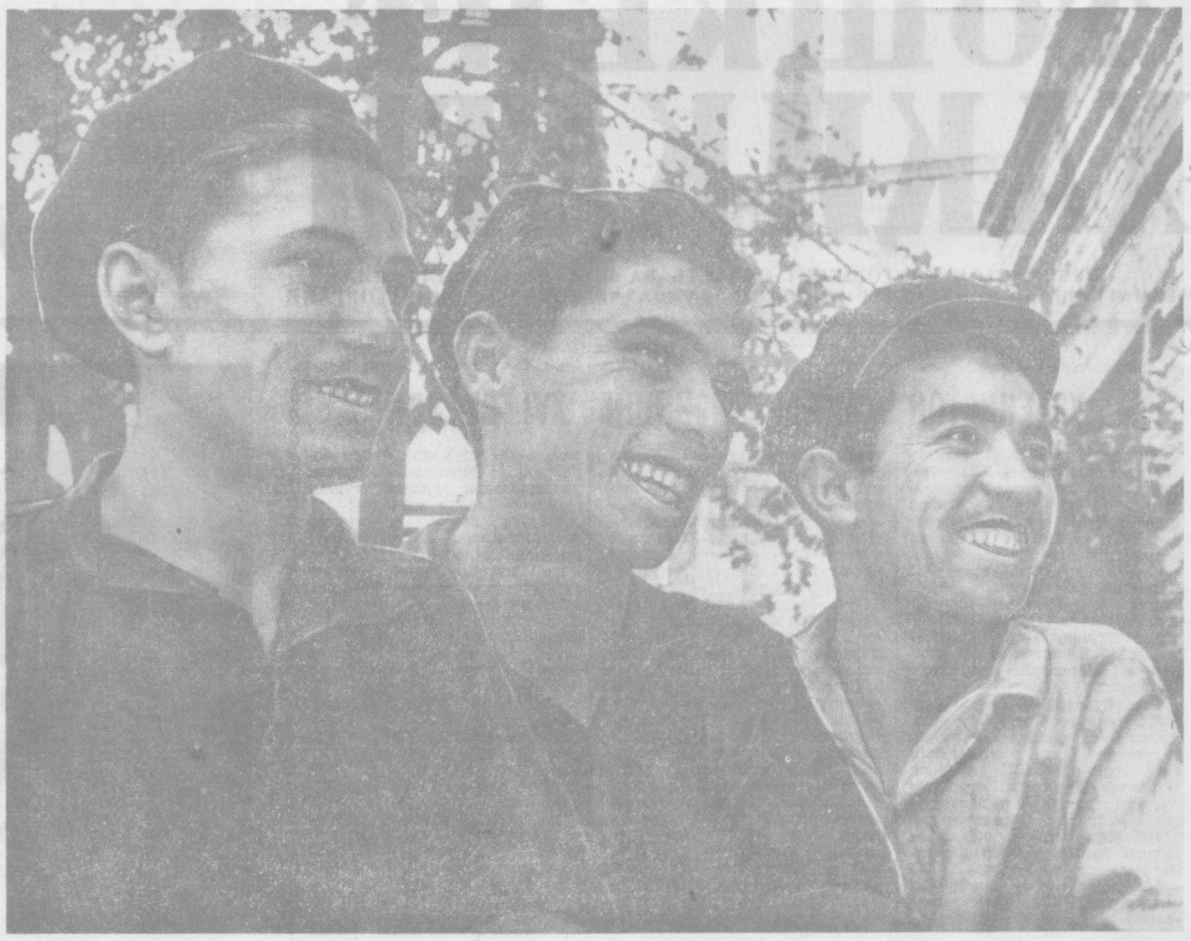

«Узбексельмаш» заводининг юзлаб ишчилари Ўзкомпартия XVI съездини шахсий совғалар билан кутиб олмоқдалар. М. Мирсодиқов, Р. Тожиев, Р. Хузин ўртоқлар ҳам муносиб совға билан келишди. Улар шу кунларда келаси йил ҳисобига маҳсулот беришмоқда. Суратда: (чапдан) Р. Хузин, М. Мирсодиқов ва Р. Тожиев ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

ПАРТИЯНИ ОЛҚИШЛАЙМИЗ

Таранг пардалардан ҳар сафар янги —
Куй чиққандай — тегиб бармоқлар учи,
Шеър таратар тинмас юракнинг кучи,
Яна қулоғимда вазн жаранги,
Миям тўла дадил ташбиҳ, ўхшатиш,
Тез хаёлим оқар, мушкул тўхтатиш.
Бугун партияга ўткир шоирнинг
Қалб олови керак. Ҳар чақмоқ мисра
Юлдузлардай порлаб турсин юрт ичра.
Бахтга, садоқатга, ишққа доирми, —
Нимаики ёздим — ўйландим бир пас,
Аммо раҳнамони мақташ осонмас.
Тенгсиз таърифига кошки ярқироқ
Сайқал беролсайдим қалб шуъласидан,
Олтин ҳайкал йўниб сўз ғўласидан.
Уни пайғамбарим дердим — у бироқ
Йўқ нарсага қиёс қилиш — ўринсиз,
Эски луғатдаги бу сўз кўримсиз.
Бахт қуёши дердим — чиройлик тасвир,
Лекин меникимас, халқнинг дури бу,
Ўлмас ижодининг ташаккури бу!
Улуғ партияга аталган ҳар бир
Қасидаю достон, бағишлов, қўшиқ
Фақат қуёш билан бўлса қоришиқ.
Кўзим деймanми, ё ойнаи жаҳон,
Қалбим деймanми, ё буюк меҳнаткаш,
Эллар азизини ўйлайман яккаш.
Ленин тафаккури мағзига сингган,
Озод Прометейлар ихлос қўйган бахт.
Менинг Коммунистик партиям фақат!
Ўсимликлар нурга интилганидек,
Унга талпинаман куч олмоқ учун;
Мен ҳам алангадан чиққан бир учқун.
Ёруғ манзилга нур билан йўғрилиб
Бошлайберар — ортда қолар кўп довон,
Янги кўчаларга тегар бу товон.
Ўзбекларнинг қайноқ юраги бўлиб,
Бутун вужудим-ла олқишлайман шод
Инсон партиясин умрин умрбод!

Султон АКБАРИЙ.

Қишлоқ механизаторларига ёрдам бериш учун

Терим кампаниясида пахтакорларга ёрдам бериш учун бир группа механик-ҳайдовчилар, тракторчиларни тайёрлаш ва область совхозларига жўнатиш лозим! Ҳозир бу фикрни биринчи бўлиб ким айтганлигини эслаш қийин. Коллектив мажлисидан кейин «Ташавтомаш» заводининг партия комитетига коммунист ва партиясиз ишчилар ва мутахассислардан ўнлаб аризалар тушабошлади. Аризаларда пахтакорларга ёрдам бериш истаги баён қилинган эди.

Ташавтомашликларнинг бу ватанпарварлик ташаббуси Орджоникидзе район партия комитети томонидан ҳам қизғин маъқулланди. Шундан кейин завод дирекцияси ишлаб чиқариш илғорларидан 40 кишини танлади ва улардан бир группа механик-ҳайдовчи ва трактористлар ташкил этилди. Бир ой давомида улар билан қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникумида амалий ва назарий машғулотлар ўтказилди. Курсантлардан кўпчилиги имтиҳонда «аъло» ва «яхши» баҳолар олдилар.

Мана, совхозларга жўнаб кетиш пайти ҳам келди. Механик-ҳайдовчилар ва тракторчилар завод ҳовлисига йиғилдилар. Улар орасида конструктор В. Виприцкий, мастер Д. Шомирзаев, слесарь П. Абдураҳмонов ва шофер Т. Анорбоев, хуллас ҳар хил ёш ва ҳар хил касбдаги кишилар бор. Лекин уларнинг ҳаммаси пахтакорларга ёрдам бериш мақсади йўлида бирлашганлар. Кўпчилик ўзи билан биргаликда шахсий инструментини ҳам олган. Ахир совхозда керак бўлади.

Жўнаб кетиш олдидан қисқача митинг бўлиб ўтди. Завод директори Ю. К. Припусков, Орджоникидзе район партия комитетининг секретари М. Г. Белоногов, ЎзССР КП область комитетининг қишлоқ хўжалиги бўлими мудири А. А. Морғуновлар сўзга чиқиб жўнаб кетаётганларга ишда муваффақият тиладилар, уларни меҳнатда намуна кўрсатишга ва КПСС XXII съездини муносиб совғалар билан кутиб олишда пахтакорларга астойдил ёрдам беришга чақирдилар.

Кеча 40 механик-ҳайдовчи ва тракторчилар 2-«Боёвут» ва 3-«Боёвут» совхозларига жўнаб кетдилар.

ДАВРИМИЗ ҚАҲРАМОНЛАРИ

ЎЛИМ ЧЕКИНАЯПТИ

Совур ойи. Ҳаво дим. Тиқ этган шамол йўқ. Терак барглари ҳам михлаб қўйилгандек.

Тўсатдан шимол томондан эсган кучли шамол аллақаёқдан қора булут олиб келди. Кун туш вақти бўлишига қарамай ҳаммаёқни қора зулмат босди. Довул бошланди. Жала қуйди. Йўловчиларнинг ҳаммаси ўзларини пана жойларга олиб, икки кўзларини самога тикдилар. Тарновлардан тегирмон новидан келаётгандек сув оқаяпти. Ҳозиргина кўчага файз киритиб турган дарахт шохи кучли шамолга бас келолмай, қарс этиб синиб тушди. Болаларнинг қий-чув товуши кўтарилди. Ёмғир бўраламаслиги учун хонадонлар уйнинг эшик-деразаларини бекитиб қўйганлар...

Диққинафас уйда уч киши ўтирибди. Икки ёшлар чамасидаги гўдак она бағрида эркаланиб, унга тинчлик бермасди. Она бедармон кўзларини катта очиб, ўғлига қараб-қараб қўяр, дийдорига тўёлмаётгандек кўзини гўдакдан узмасди.

— Қўй ўғлим, Маннонжон, онангга азоб берма, — деди ота эркаловчи товуш билан боланинг пешонасини силаб:

— Дадаси қувурнинг оғзига убу тиқилиб, ҳовлига сув тўпланиб қолган бўлмасин, бир қараб келинг, — деди ҳазин товуш билан хотин.

Ота ҳовлига чиқиб, нима биландир ўралашиб қолди. Бир оз ҳаяллаб, уйга кирди. Кирди-ю ранги оқариб, турган ерида қотиб қолди. Қайси кўзи билан кўрсин: унинг ёстиқдоши оламдан ўтибди. Бола эса унинг ҳали совуб улгурмаган кўксини тимискилаб юрибди. Ҳеч бир кутилмаганда табиатнинг берган бу зарби отани довдиратиб қўйди. Ишонмасдан мурданинг у ер-бу ерини ушлаб кўрди. На чораки, ўлим ўз ишини қилиб улгурган эди.

— Сен етим қолмайсан, — деди-ю, титроқ босган қўллари билан ўғлини кўтариб олиб, бағрига босди. Унинг кўзларида чақнаётган ғазаб ўтларини кўрган гўдак ҳеч нарсага тушунмас, гоҳ отасига, гоҳ онасига термулар, баъзан эса она томон талпиниб интиларди. Эҳтимол унинг бағрида мириқиб ухламоқчидир. Эҳтимол ўзининг жажжи қўллари билан она пешонасини силамоқчидир. Эҳтимол қуёшдек иссиқ ва меҳрибон кўкрагидан яна бир бор мириқиб сут эммоқчидир.

Ҳали яқиндагина она бағрида эркаланиб юрган бола етим бўлиб қолди.

Ҳаво очилиб кетди. Ҳеч нарса бўлмагандек яна ҳаммаёқ жим-жит...

* * *

Инсон нималарни орзу қилмайди? Бири олим, бири учувчи, яна бири врач бўлишни истайди. Албатта, мақсадга эришиш учун фақатгина истак, хоҳиш етарли эмас, тинмай интилиш, изланиш, йўл-йўлакай учрайдиган қийинчиликларга бардош бериб, уларни енга олиш керак. Ана шундай қилинганда орзуга эришиш мумкин. Маннон Азизович ҳам буни яхши биларди. Унда ёшлигидан кимё фанига қизиқиш пайдо бўлди. Шу фанни чуқур ўрганди, охири кимё фанлари кандидати деган илмий даражани олишга муяссар бўлди. Фармацевтика институтида ўқитувчилик қила бошлади.

Аввалига диссертация темасини янада кенгайтириш ҳақида ўйлаб юрган Маннон Азизович бошқа бир хаёл гирдобига чулғанди. У, кимё фанини медицинага хизмат қилдиришга, турли касалликларни даволаш учун янги дори-дармонларни кимёвий усулда кашф этишга интилди.

Бунга эришиш учун аввало киши организмини, унда пайдо бўладиган турли касалликларнинг хусусиятларини ўрганиш керак эди. Маннон ака шундай ҳам қилди. У, одам анатомиясини, турли касалликларни, уларнинг келиб чиқиш сабабларини қунт билан ўқиди, ўрганди. Китобий сўзларга қаноат ҳосил қилмай, йирик медицина ходимлари Камбуллин, Исмоилов, Николаев, Абдурасулов, Тигов ўртоқлар билан амалий алоқада бўлиб турди, билмаганларини улардан сўради, тегишли маслаҳатлар олиб турди, касалликларни даволаш жараёнларини амалиётда ўрганди. Бўш вақтини шифохоналарда — беморлар билан суҳбатда ўтказди. Шундан кейин касалликларни тез даволаш имконини берадиган турли хил кимёвий бирикмалар кашф этишга киришди...

Витамин B_{12} жуда кўп касалликларни даволашда фойдаланилади, афзалликлари битмас-туганмасдир. Лекин уни ишлаб чиқариш жуда ҳам қимматга тушарди. Жигарнинг ҳар бир тоннасидан бор-йўғи 20-30 миллиграмм витамин B_{12} олиш мумкин. Наҳотки B_{12} витаминининг ўрнини босадиган иккинчи бир хил дорини кимёвий йўл билан тайёрлаб бўлмаса? Маннон Азизович ўз олдига шу йўлни қидириб топиш вазифасини қўйди. Бунинг учун жуда кўп илмий текшириш ишлари олиб борди, изланди. Жуда кўп моддаларни кимёвий йўл билан бир-бирига бирлаштириб кўрди. Узоқ вақт давом этган қидирувлардан сўнг кобальт, мис, руҳ, манган каби микроэлементларнинг биологик актив моддалар билан комплекс кимёвий бирикмаларини ҳосил қилди. Энг қимматлиси шундаки, Маннон Азизович бу бирикмаларни дори сифатида киши организмига юбориш йўлини кашф этди.

Авваллари кобальт хлор, кобальт сульфат микроэлементларининг оддий бирикмалари анча заҳарли ҳисобланарди. Улар фақат ҳайвонлар организмига юбориларди, инсон организмига эса юборилмасди. Аммо бу бирикмалар ҳайвонлардаги турли касалликларни даволашда яхши натижалар берарди. Маннон Азизович эса кобальтнинг витаминлар билан комплекс кимёвий бирикмаларини олди. Бу бирикмалар узоқ вақт давомида фармакологик ва клиник текширишлардан ўтказилди. Натижаси кутилгандан ҳам яхши бўлиб чиқди. Кобальтнинг витаминлар билан бирикмаси кучли даволаш хусусиятига эга эканлиги, деярли заҳарсизлиги аниқланди. Шундай бирикмаларнинг 100 га яқини СССР Медицина фанлари академиясининг фармакология институтида текширишдан ўтказилди. Шундан сўнг ўртоқ М. Азизов томонидан кашф этилган кобальтли витаминлар бирикмаларига коамид номи берилди. Бу препарат B_{12} витамини ўрнида турли хил қон бузилиш касалликларини даволашда кенг фойдаланилмоқда.

Фармакологлар ва врачлар коамид дорисига юксак баҳо беришди.

Коамид Катта Совет медицина энциклопедиясининг 13-томидан муносиб ўрин олди. Бу препарат ҳақида жаҳоннинг ўнлаб мамлакатларида 50 га яқин илмий мақолалар, асарлар босилиб чиқди. Коамид жуда кўп мамлакатларда оғир қон бузилиш касалликларини даволашда кенг фойдаланилаётир.

Дастлабки қўлга киритилган бу катта ютуқ Маннон акани янги-янги кашфиётларга руҳлантириб юборди. Ижодий изланишларни яна давом эттирди. У кашф этган учта янги кобальтли препарат ва темир препарати СССР Медицина фанлари академияси ҳузуридаги фармакология илмий кенгаши ва Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги илмий кенгашининг тавсиясига мувофиқ бир қанча шифохоналарда қўлланиб кўрилди. Бу дорилар ҳар хил касалликларга мубтало бўлган беморларни даволашда яхши натижалар берди...

Икки яшарлигида онадан етим қолган Маннон Азизович Азизов республикамизнинг атоқли, ўзининг янги дори-дармонлари билан жаҳонга танилган фармаколог олими бўлиб етишди. Бу Коммунистик партиянинг ҳар бир совет кишисининг тақдири, унинг келажаги ҳақида тинмай қилаётган ғамхўрлиги туфайлидир.

Кечаги етим бугун олим, профессор. У совет кишиларининг саломатлигини муҳофаза қилишга ҳисса қўшмоқда, ўлимни чекинтираяпти. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ Маннон Азизович Азизовга қимматли дорилар кашф этганлиги учун «Республикада хизмат кўрсатган ихтирочи» деган унвон берилди.

З. ОРИПОВ.

Суратда: Тошкент политехника институти химия-технология факультетининг III курс студентлари З. Содиқова ва Ю. Қодиров химия лабораториясида машғулот ўтказишмоқда.

Суратда: совхозга жўнаб кетаётган механик-ҳайдовчи ва тракторчилардан бир группаси.
В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

Совет кишиларининг ҳозирги авлоди КОММУНИЗМ даврида яшайди

☆ ☆ ☆

ҒАЙРАТГА-ҒАЙРАТ ҚЎШАМИЗ

Улуғ айёмларни меҳнат совғалари билан кутиб олиш совет кишиларининг ажойиб традицияси бўлиб қолди. Ўзбекистон Компартиясининг эртага очиладиган навбатдаги XVI съездини республикамиздаги барча меҳнаткашлар қатори заводимиз ишчилари, инженер-техник ходимлари ҳам муносиб кутиб олмоқдалар. Корхонамизда шу йилнинг ўтган даври ичида планга қўшимча равишда 1 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди, мингларча килограмм рангли металл, бир неча тонна ёқилғи ва анча миқдорда электр қуввати иқтисод қилинди.

Ҳар бир цех, смена, бригада ва ишчилар ўртасида бошланган ўзаро социалистик мусобақа қувончли самаралар бермоқда. Айниқса, прокат-сим ясаш ҳамда кучли кабеллар цехларининг коллективлари қўлга киритаётган ютуқлар кишини қувонтиради. Мазкур цехларнинг коллективлари топшириқларни мунтазам ошириб бажарибгина қолмай, маҳсулотнинг юқори сифатли бўлишига ҳам эришаётирлар. Социалистик мусобақа пешқадами ўртоқ Ш. Мельзитдинов бошлиқ смена прокатчилари олти соатлик ишни 4,5-5 соатда бажариб, қўшимча бир неча тоннадан алюмин тайёрламоқдалар.

Фидокорона меҳнатлари туфайли съездга шахсий совғалар тайёрлаган ўнларча илғор ишчиларни кўрсатиш мумкин. Файзиев, Стрельцов, Тожибоева, Шамсутдинов, Рўзиматов ва бошқалар кунлик топшириқларини 120-130 процент бажариб, нуқул юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқараётирлар.

Эндиликда заводимиз коллективи фақат Совет Иттифоқигагина эмас, балки бир қанча чет эл мамлакатларига, жумладан Хитой, Бирлашган Араб Республикаси, Куба ва бошқа мамлакатларга ҳам маҳсулот етказиб бермоқда. Шунинг учун биз маҳсулот ишлаб чиқаришни тобора кўпайтира бориш ҳамда унинг сифатини яхшилашга алоҳида аҳамият бермоқдамиз.

Коллективимиз ишлаб чиқаришни тинмай такомиллаштириш, эскирган асбоб-ускуналарни янгилари билан алмаштириш, замонавий техникани кенг жорий қилишга алоҳида эътибор бермоқда. Заводда бўлган ҳар бир киши бунга ишонч ҳосил қилиши мумкин. Қайси цехга кирманг, қайси участкада бўлманг ишлаб чиқаришга жорий қилинаётган янги-янги машиналарни кўрасиз.

Шнур ва сим тайёрлаш цехида икки қатламли резина қобиқларини қизитиш усули билан вулканизация қиладиган иккита янги агрегат монтаж қилинаётир. Ҳар иккала агрегат ҳам автоматик ва юксак даражада аниқ ишлайдиган ўлчов техникаси билан жиҳозланган. Улар ишга туширилгач, қизитиш ёрдамида симга резинали кабель қоплаш тезлашади, маҳсулот ишлаб чиқариш 30 процент кўпаяди.

Мамлакатимиз кабель саноатининг техника тараққиётида муҳим қадам бўлган яна бир янгилик заводимизда жорий қилинмоқда. Ҳозирги вақтда шина саноатида қўлланилаётган каучук ва вулканизация қилинмаган резиналарни юқори частотали диэлектрик қизитиш усулидан кабель саноатида фойдаланиш мақсадга мувофиқдир. Чунки юқори частотали ўзгарувчан электр майдони материалнинг ҳаммаёғини бир текис қизитиш имконини беради. Бу эса кабель, симларнинг изоляцияси учун ишлатиладиган резиналарни тайёрлашда жуда қўл келади. Монтажчилар бригадаси резина тайёрлаш бўлимида шундай юқори частотали генераторни ўрнатмоқдалар.

Яқин кунлар ичида оғир шлангли кабеллар цехида резина аралашмаси тайёрлаб берувчи ярим автомат линия ишга туширилади. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Ҳеч шубҳа йўқки, заводимиз коллективи жонажон партиямизнинг XXII съезди очиладиган тарихий кунни ҳам ажойиб меҳнат зафарлари билан кутиб олади.

А. ГОЛОВИН,
«Ташкенткабель» заводининг бош инженери вазифасини бажарувчи.

Суратда: «Малик» совхозида машина терими пайти. Чапда донгдор механизатор Жавод Кўчиев.

А. Абалян фотоси.

ХЎЖАЛИГИМИЗ ҚАДДИНИ РОСТЛАБ ОЛМОҚДА

Партиямизнинг янги Программаси проектида деҳқонлар учун коммунизм мактаби бўлган колхозларни иқтисодий жиҳатдан кучли, юқори даромадли қилиш, уларни яна баланд поғонага кўтариш вазифаси қўйилган. Бу, албатта, бежиз эмас. Чунки хўжалиги ҳар тарафлама тараққий этган, кучли, етиштирилаётган маҳсулотларининг таннархини арзонлаштиришга эришаётган колхозлар билан бирга иқтисодий жиҳатдан заиф колхозлар ҳам бор.

Чунончи бизнинг колхоз ҳам кейинги йилларда ҳадеб раҳбарларнинг ўзгараберииши, меҳнат интизомининг бўшашиб кетгани, деҳқончилик маданиятининг пас даражада бўлиши, айниқса, сабзавот, картошка уруғлари ўзимизда етиштирилмагани, техникадан етарли даражада фойдаланилмагани ва ҳоказолар туфайли бирмунча заифлашиб қолган эди. Ҳозир барча колхозчиларимиз якдил бўлиб хўжаликни районимиздаги Фрунзе номли, «Қизил ту» каби илғор хўжаликлар даражасига кўтариш, сабзавотчилик, чорвачилик ва бошқа соҳаларни баравар ривожлантириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Кейинги даврда колхозчиларнинг меҳнатга қизиқиши, айниқса, ортди. Меҳнат интизоми тобора мустаҳкамланабошлади.

Колхозчиларимиз партиямизнинг тарихий XXII съезди шарафига конкрет мажбуриятлар олдилар. Масалан, 1500 тонна ўрнига 2000 тонна картошка, 80 тонна ўрнига 160 тонна қовун-тарвуз, 483 тонна ўрнига 600 тонна помидор топширишга сўз бердилар. Далаларимизда мажбуриятга яраша ҳосил етиштирилди. Раҳмат Ўрзиқулов бошлиқ бригада аъзолари гектаридан 19 тонна ўрнига 35 тоннадан помидор олиш учун курашмоқдалар. Улар планни бажариб, мажбурият ҳисобига ҳосил топширишга киришдилар. Ўртоқ Мираҳмад Ёдгоров бошлиқ бригада аъзолари ҳам шу хилда иш олиб бормоқдалар.

Колхозимизда қорамоллар, қўйэчкилар, чўчқалар туёғини кўпайтириш плани ошириб бажарилди. Биринчи қирқимда 13600 ўрнига 13640 килограмм майин жун олинди. Пилла тайёрлаш плани ошириб бажарилди. Гўшт етиштириш кескин кўпайди. Сабзавот, картошка ва чорва махсулотлари етиштириш планлари КПСС XXII съездигача, албатта, бажарилади. Колхозчиларимиз ўз сўзларининг устидан чиқадилар.

Биз бу йилги экинларимизни йиғиб-териб олиш билан бирга, келгуси йил учун ҳам зарур тадбирларни амалга оширишга киришдик. Мавжуд молхона, чўчқахоналаримиз ҳозирги талабларга жавоб бермайди. Шунинг учун биз Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозидаги сингари 200 бош сигир сиғадиган янги типдаги молхона, 600 бошга мўлжалланган чўчқахона, қўйлар учун 2 та катта қўра қуриш ишларини жадал давом эттирмоқдамиз.

Чорва қишлови учун 1600 тонна пичан, 2400 тонна ўрнига 2900 тонна силос бостирилди. 160 гектар ердаги маккажўхорининг ҳар гектаридан 780 центнердан кўкпоя олинди.

Бизда деҳқончилик маданияти етарли бўлмагани учун боғларнинг этагида, йўл ёқаларидаги кўпгина ерлар фойдаланилмай қолиб кетган. Хўжаликни ривожлантириш мана шу ерлардан тўла фойдаланишни, майда карталарни йириклаштиришни талаб қилади. Бундай ерлар 50 гектарга етади. Бу йил биз шундай ерлардан 16 гектарини ўзлаштириб, кечки сабзи-пиёз экиб қўйдик.

Сабзавот маҳсулотларининг таннархини камайтириш ортиқча меҳнат сарфламаслик, техникадан унумли фойдаланишга, ҳар хил уруғни колхознинг ўзида етиштиришга боғлиқ.

Ташқаридан сотиб олинадиган уруғ колхозга жуда қимматга тушади. Бизга қарийб 500 тонннача картошка уруғи керак. Буни сотиб олиш ва ташиб келтириш харажатлари озмунча бўлмайди. Шунинг учун биз уруғликни ўзимизда етиштиришга киришдик. Ҳозир бир тонна пиёз уруғи тайёрлаб қўйдик. Бошқа хил уруғлар ҳам тайёрланаётир. Энг муҳими картошка уруғини ўзимизда етиштириш учун астойдил курашаётирмиз.

Бу қилинган ишлар хўжалигимиз қаддини росмана кўтариб олиш йўлида қўйилган дастлабки қадамлар. Биз бу соҳадаги ишни изчиллик билан давом эттираберамиз

Ш. НОРТОЕВ.
Бўстонлиқ районидаги Ленин номли колхознинг раиси.

ЧЎЧҚАБОҚАРЛИК ШАРАФЛИ КАСБ ЭКАН

Мен ўз ютуқларим билан Бутун Иттифоқимизга донг таратган Жўра Султоновдек чўчқабоқар бўлишни кўпдан бери орзу қилиб юрардим. Дастлабки кунларданоқ ишга қаттиқ киришдим. Ҳар бир чўчқани алоҳида меҳр билан парвариш қилдим. Ҳозир қувончимни ичимга сиғдиролмаяпман. Негаки, Ўзкомпартиянинг XVI съездига муносиб меҳнат совғаси тайёрладим. Шу кунгача давлатга 620 центнер чўчқа гўшти етказиб бердим.

Ана шу ютуққа қандай қилиб эришганлигим ҳақида икки оғиз гапириб бермоқчиман. Фермамиз буткул механизациялашган. Чўчқаларимиз автопоилкадан сув ичиб, самокормушкадан овқатланади. Самокормушканинг аҳамияти жуда катта экан. Унга эрталаб овқат тўлдириб қўйилса бас, чўчқалар кечгача овқатланаберади. Илгари озуқани қўлда берганимизда чўчқалар кунига кўп деганда 400—450 граммдан семирарди. Ҳозир эса бўрдоқига боқилаётган чўчқаларимизнинг этига ҳар куни 500—600 граммдан эт қўшилаяпти.

Шу кунларда жонажон партиямизнинг XXII съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаяпман. Йил охиригача 1000 бош чўчқани боқиб, давлатга 1000 центнер гўшт топширишга маҳкам бел боғладим.

С. МУҲИДДИНОВ,
Орджоникидзе районидаги «XXI партсъезд» совхозининг чўчқабоқари.

Давлатга фақат сифатли пахта етказиб берамиз

Ҳозирги ғанимат кунлардан унумли фойдаланаётган бригадамиз аъзолари кун сайин суръатга суръат қўшмоқдалар. Биз Ўзкомпартия XVI съездига муносиб совға тайёрлаш мақсадида теримни дастлабки кунлариданоқ авж олдириб юбордик. Натижа ёмон бўлаётгани йўқ. Ҳозиргача планимиз 40 процентдан ошиб кетди. Ҳар куни йиллик планнинг 3—4 проценти миқдорида пахта тайёрламоқдамиз.

Биз бундай кўрсаткичга қандай эришаётирмиз? Дастлаб шуни айтишимиз керакки, бригадамизда ишлаётган ёшу-қарининг ҳаммаси вақтнинг қадрига етади, ўзига берилган нормани ортиғи билан бажариш учун курашади. Кўп минг килограммчи теримчиларимиз айниқса ғайрат кўрсатишмоқда.

Биз давлатга фақат биринчи сорт ва арзон пахта етказиб беришга аҳд қилганмиз. Шунинг учун ҳам теримчиларимиз пахтанинг ифлосланишига ёки хом терилишига сира йўл қўймайдилар.

Бригадамиз аъзолари 70 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан пахта топшириш учун сўз берганлар. Биз планни 17 октябргача, мажбуриятимизни эса 7 ноябрда бажарамиз ва КПСС XXII съездини муносиб кутиб оламиз.

Ў. ПАРДАЕВ,
Бўка районидаги Охунбобоев номли колхознинг бригада бошлиғи.

РЕПОРТАЖ

БУНКЕРЛАР ТЎЛГАНДА...

Олтин кузнинг меваси қанчалик баракали. Далаларимизга бир чиқиб қаранг, кенг пахтазорлар гўё оқ чойшаб ёпиб қўйгандек оқариб кўринади. Озмунча тер тўкишдими деҳқонларимиз бу ҳосилни етиштиргунча. Ойниса карталарга суқланиб назар ташлар экан шулар ҳақида ўйлар ва бир ғайратига ўн ғайрат қўшиларди. Шунинг учун ҳам у машина рулини дадиллик билан бошқариб, эпчиллик билан ҳаракат қилаяпти. Бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан кўп пахта териш учун курашмоқда.

Мана, бу карталар ҳозиргина оппоқ қордек эди. Ойниса эгатнинг у бошидан бу бошига бориб келганда бункер «оқ олтин»га лиқ тўлиб, ғўза туплари меваси териб олинган дарахтлардек шип-шийдон бўлиб қолди. Бункернинг тўлганини пайқаган Ойниса машина рулини четга буриб, хирмонга йўл олди. Бу вақтда кун пешиндан оғиб қолган эди.

— Қани, ҳисоблангчи,— деди у, табелчига бункердаги пахталарини ағдарар экан,— қанча бўлибди.

— Ғайрат қилдингиз,— дейди табелчи,— 2,5 тоннага етди.

— Яхши,— деди ўз ишидак мамнун бўлиб Ойниса.— Ғайрат қилсам кечгача 4 тоннага боради.

— Пахта қийғос очилган, машинангиз яхши ишлаяпти,— деб унинг кўнглини кўтарди табелчи,— ҳаракат қилсангиз ундан ҳам оширасиз...

Гулистон районидаги «Ленинград» колхозининг ўртоқ Қўчқор Ҳасанов бошлиқ бригадаси далаларига борган киши бу йил биринчи марта машина рулига ўтириб, ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатиб ишлаётган турсунойчи Ойниса Камолованинг ишидан хурсанд бўлади. Ойниса ёлғиз эмас. У билан бир сафда Олия Абдураҳмонова ҳам тер тўкиб ишлаяпти. Ёш механизатор Анвар Шербўтаев ҳам теримда улардан қолишмаётир.

— Машина жоннинг роҳати экан,— дейди Ойниса Камолова. — Тўғри, бу йил биринчи марта ишлаётганлигим учун дастлаб анча қийналдим. Лекин машинамга техник қаровни яхши йўлга қўйиб, ҳар бир соатдан унумли фойдалана бошлаганимдан сўнг ишим юришиб кетди. Ҳар куни 3—4 тоннага етказиб пахта термоқдаман. КПСС XXII съезди шарафига ХВС-1,2 машинам билан кам деганда 150 тонна пахта тераман.

— Далада нега теримчилар кўринмайди деб ажабланманг,— дейди бригадир Қўчқор Ҳасанов.— Ҳаммаси бўлиб 60 гектар пахта майдонимиз бор. Шу ердаги барча ҳосилни фақат машинада мана шу уч азамат механизаторларимиз териб беришади.

Ҳақиқатан ҳам бу бригада далаларида машина ҳукмронлик қилмоқда. Бункерлар кетидан бункерлар тўлиб, бригада тобора марраға яқинлашаётир.

Н. РИХСИЕВ.

Коммунистлар

Суратда: Гулшан Умарова ва Олмон Алимқулов.
рассом А. Холиқов.

Куз фаслида дала сепига ном топиш қийин бўлади. Ҳар қадамда кўкат оламининг янги бир чиройи ўзининг баркамол латофати билан киши дилини тўлқинлатади. Ариқларда шилдираб оқаётган сув зилол, кўк гумбази зилол, ердан униб чиққан жамийки нарса бор, ҳаммаси мусаффо зилол бўлиб кўринади.

Бригада бошлиғи Олмон Алимқулов ғира-шира тонгда мойли комбинезонини елкасига ғашлаб, қадрдон пахтазорига шошилар экан, куз фаслининг ана шу баракали файзу-ҳосиятини ўйлаб борарди.

Уватларнинг у ер-бу еридан якка дароз қамишлар қаққайиб, ўз авлоди тўқай бўлиб ўсган бу жойлар эндиликда ўзгариб, унинг ўрнида «оқ олтин» денгизи пайдо бўлганлигини ҳайрон бўлиб ғамоша қилаётгандай туюларди. Турли-туман гул-кўкатлар гул-чаман даврининг авжи-айёмидадир.

Олмон уфққа бош қўйган пахтазор меҳри билан тетикланган руҳида беқиёс ифтихор ва шарафли саодат туйғусини сезарди. Бу ғурур ва қувонч гашти унга янги куч, янги қанот бағишларди. Олмон тўхтаб дайди шамол эгиб, йўлга шлагбаум қилиб кетган якка қамиш тупини томири билан суғуриб олди ва уни четга улоқтириб ташлади. Шунда қўли чиззиллагандай бўлди. Кафтини очиб қаради. Бармоғининг эти сал тимдаланибди. Қамишни зарб билан тортганда, унинг пичоқдай ўткир қиррали барги этни шилиб кетган экан. Олмон кафтини очиб, сўнг уни тугди. Шунда қўл қудрати, инсон кучи нималарга қодир эканлиги кўз олдига келди.

Сирдарёга яқин бўлган бу жойларда илгари экин ўстириш машаққатли иш эди. Ҳаммаёқда қамиш ўсиб, юрган киши тиззасигача ботиб кетиши ҳеч гап эмасди. Лекин халқ орзуси, Партия азми ҳамма нарсадан кучли келди. Бу ерда бундан ўттиз йил илгари колхоз тузилиб, янги ерлар очилди. Биринчи пахтазорлар пайдо бўлди. Пахтадан мўл ҳосил хирмонини кўтарган қаҳрамонлар етишиб чиқди.

Кўп йиллар ўтди, кўп хирмонлар кўтарилди. Партия, ҳукуматимиз катта ёрдамлар бериб, қишлоқ меҳнаткашларининг турмушини беқиёс яшнатиб-гуллатдилар, деҳқончиликда катта куч бўлган турли-туман техникани кўпайтирдилар. Бироқ айрим участкаларда, айрим колхозларда эса пахта ҳосили ўртача кўрсаткичлардан ошмас эди. Ҳатто пахтадан жуда кам ҳосил олган хўжаликлар ҳам учраб қоларди.

Олмон бу фикрни бундан икки йил илгари кўнглидан ўтказиб ўзининг бу ташвишини колхоз парторгига, правление аъзоларига айтган эди. У вақтда Олмон звено бошлиғи бўлиб ишларди. У ҳар бир гектар ердан юқори ҳосил олиш учун, кам меҳнат сарфлаб, давлатга арзон нархда пахта сотиш учун нималар қилиш кераклигини бирма-бир ҳисоблаб чиқди. У, техника кучидан кўпроқ фойдаланиш зарурлигини кўнглига тугиб қўйди ва бунга амал қилди.

Колхоз партия ташкилоти ва правлениеси Олмон Алимқуловнинг ташаббусини қўллаб-қувватлади. Уни трактор-далачилик бригадасига бошлиқ қилиб тайинлади. Бригада 17 кишидан ташкил топиб, 100 гектардан ортиқ ерда пахта етиштирди. Олмон ҳамма дала ишларини механизация ёрдамида олиб борди. Ҳар бир киши ўзига топширилган ишни йил бўйи зўр ғайрат билан бажариб борди. Натижада ҳосил мўл бўлди. Бригада ҳар гектардан 21 центнер ўрнига 39,5 центнердан пахта топширди. Бу биринчи ғалаба эди. Бу ғалаба осонликча қўлга кирмади. Қанчадан-қанча пешона тери тўкилди. Қанча тунлар далада бедор ўтди. Қанча моторлар тўхтовсиз гувуллаб, дала сукунатини бузди.

Мана, бугун яна пахтазорда моторлар гувуллайди. Олмоннинг ўзи ҳам бу йил машинага биринчи марта ўтириб пахта теради. Шунинг учун у бугун ҳаммадан барвақт туриб, ўз бригадаси даласига келди. Йўлда кўнглига келган ўй уни янги мажбуриятни ўз вақтида бажаришга ундарди. Ахир у коммунист. Бригадада фақат угина эмас, бошқа коммунистлар ҳам бор. Мана, «ХВС» ини гумбирлатиб Гулшан Умарова келмоқда. У ҳам коммунист. У шу йилнинг февраль ойида партия аъзолигига кандидатликка қабул қилинган. Гулшан «пахтани кўп терсам, кейин ҳақиқийликка ўтишга ариза бераман» деб юрибди. Ажойиб қиз, ўз аҳдининг устидан албатта чиқади.

Олмон пахтазорга ўтиб, Гулшан билан кўришди, сўнг уни теримга тушгани билан табриклади.

Гулшан хурсанд, шу билан бирга ҳаяжонланиб, нимагадир шошилаётган эди. Олмон механизатор қизнинг бу ҳаяжонини сезди шекилли:

— Гулшан, ҳаяжонланаяпсанми? — деб кулиб сўради.

Гулшан машинасининг рулини маҳкам ушлаган ҳолда бригада бошлиғига жавоб берди:

— Олмон ака, ҳаяжонланмай бўладими, пахтамизни қаранг, чаман бўлиб ётибди. Биринчи куннинг иши охирги куннинг якунини белгилайди. Дурустроқ теролсам эди.

— Бўш келмайсан Гулшан. Сен ахир коммунист—механизаторсанку! Машинанг янги. У билан ҳар қанча пахта терсанг бўлади. Бунинг устига партиямиз съездигача 220 тонна пахта теришга сўз бергансан. Шундайми?

— Тўғри айтасиз, сўз берганман. Бултур 110 тонна терувдим, бу йил икки баравар кўп пахта тераман.

— Яъни 220 тонна?!

— Худди шундай.

— Мусобақадошинг қанча термоқчи, — сўради Алимқулов.

— Тожихонми?

— Ҳа, ўша қиз — жавоб берди Олмон.

— У, 150 тонна теради.

— Яхши, — деб бироз жим қолди бригада бошлиғи, сўнг механизатор қизга қараб уқтириб, — Ғайрат қил, у қиз сендан кам терар экан. Лекин гап кам ёки кўп теришда эмас, балки лафзи ҳалолликда. Сен 220 тонна дедингми, шу сўзингда қатъий тур ва устидан чиқ!

— Ҳали бўш келмагин дедингизку, бўш келмайман Олмон ака! Ўзингиз бу йил қанча термоқчисиз?

— 300 тонна.

— Бригадирсиз, бунинг устига шунча териб берсангиз катта иш қилган бўласиз, — деди Гулшан ва зангори кемасини пахтазорга буриб кетди.

Шу вақт бошқа механизаторлар ҳам етиб келишди. Алимқулов уларни ҳам пахта теримига тушиш билан табриклаб, териладиган жойларни кўрсатди.

Кенг, катта картада зангори «ХВС»лар гуриллай бошлади. Ўнгдаги биринчи машинани механизаторлар капитани Олмон Алимқулов бошқариб бормоқда. Чамандек очилиб ётган оппоқ пахтазор кишининг баҳри-дилини очади ва тезроқ териб ол деяётгандай туюлади. Бригада пахтаси машина билан теришга мослаб парвариш қилинган. Бригадага қарашли 190 гектар ердаги ғўза барглари дориланиб, тўкиб юборилган. Яйдоқ туплардаги ғўза чаноқлари гўзал қиз бўйнидаги оқ марварид доналарига ўхшайди.

Мана, биринчи бункерни тўлдирган механизаторлар Турғунбой Маҳкамов, Гулшан Умарова, Олмон Алимқулов, Абдураим Аширалиев ва Алиқул Турдиқуловлар уватга қараб келмоқдалар. Уватда иккита автотележка ёнма-ён турипти. «ХВС»лар бирин-кетин келиб, автотележкага лиммо-лим тўлган бункерларини ағдара бошлади.

Алимқулов биринчи бункерни ағдариб, яна олға —эгатлар оралаб кетди. Унинг кетидан бошқа механизаторлар ҳам «оқ олтин» денгизида сузиб борарди. Пахта ортилган автотележкалар тайёрлов пункти томон йўл олди.

Бригада аъзолари бу йил ҳар гектаридан 40 центнердан пахта етиштиришга аҳд қилганлар. Аҳдга яраша мўл пахта ҳосили етиштирилган. Бригаданинг қайси бир картасига борманг кўзингиз қамашади.

Кўзни қамаштирадиган пахта чаманидан ўз вақтида хирмон кўтариш — Олмон Алимқулов бригадасининг ягона мақсадидир.

Пахтазор оралаган «ХВС»лар ҳаял ўтмай оғир чайқала бошлайди. Мана, Абдураим Аширалиев «ХВС»ни эгат оралатиб чаққон юргизиб бормоқда. Унинг ёнида келаётган Турғун Маҳкамов баланд овоз билан қичқирди.

— Ҳой, Абдураим, бункерга қара!

Абдураим Аширалиев орқасига ўгирилди. Бункердан пахта худди қозондан тошиб чиқаётган оқ бодроқдек отилиб, ҳар ёққа сочилмоқда эди.

— Тепасига чиқиб вақти-вақтида шиббалаб туришни унутма, оғайни!—деди танбеҳ бериб Маҳкамов механизатор шеригига.

Аширалиев ўз айбини сезиб, кулиб бош қимирлатди ва машинасини тўхтатиб, бункерга кўтарилди.

Олмон Алимқулов иккинчи бункерни автотележкага ағдарди ва аравакаш Афзал Аширалиевдан пунктга топширилган пахтани сўради. Аширалиев уч тонна топширилганлигини айтди. Бригадир яна бир автотележка келтиришни буюрди ва ўз машинасини эгатга бурди.

Кенг пахтазорда машиналар гувуллаб ишламоқда. Коммунист Олмон Алимқулов бу йил партия съезди очиладиган кунгача пахта топшириш мажбуриятини бажариш ҳақида колхоз партия ташкилотига, райкомга ваъда берган. У ана шу ваъданинг устидан чиқиш учун вақт билан ҳисоблашмай, зўр ғайрат кўрсатиб ишламоқда. Бригаданинг ҳамма аъзолари ва механизаторлари бир минут вақтни ҳам бекорга кетказмаётирлар.

Мана, оқшом бўлди. Охирги автотележка тайёрлов пунктидан қайтиб келди. Биринчи куни 15 тонна пахта терилибди. Ҳар бир машинага уч тоннаданга тўғри келади.

— Бу рақам ҳали оз, эртага бундан ҳам кўп пахта терамиз, чунки машиналаримиз яхши ишлаб турибди, бунинг устига пахта ҳам яхши очилган,— дейди бригада бошлиғи Алимқулов.

Эртаси куни бригада коммунистлари Олмон Алимқулов билан Гулшан Умарова 4 тоннадан ошириб пахта тердилар. Бошқа механизаторлар ҳам яхши ғайрат кўрсатдилар.

Бригада аъзолари социалистик мусобақани авж олдириб Ўзбекистон Компартиясининг XVI съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, ҳар куни йиллик планнинг 2—3 проценти миқдорида пахта термоқдалар. Колхознинг бошқа бригадаларида ҳам пахта тайёрлаш кун сайин қизитилмоқда. Пахта йиғим-теримини кучайтиришда бригада коммунистлари ҳаммага намуна бўлиб, олдинда бормоқдалар.

Н. ЭГАМНАЗАРОВ.
Комсомол районидаги «Красная Заря» колхози.

ЯХШИ ИШЛАСАНГ КЎП ҲАҚ ОЛАСАН

ЯНГИЙЎЛ РАЙОНИДАГИ КАРЛ МАРКС НОМЛИ КОЛХОЗДА МЕҲНАТГА ҚАНДАЙ ҚИЛИБ ҚЎШИМЧА ҲАҚ ТЎЛАНАДИ

Ўзбекистондаги барча колхоз ва совхозлар сингари бизнинг қишлоқ хўжалик артелимиз коллективи ҳам КПСС XXII съездини муносиб кутиб олиш учун ҳозирланмоқда.

Чигит экилган 1250 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан пахта, силосга экилган маккажўхоризорнинг ҳар гектаридан 500-600 центнердан кўкпоя олиш мўлжалланмоқда. Ҳар бир сигирдан 1800 литрдан сут соғиб олинади, қишлоқ хўжалигига яроқли ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига 29,6 центнердан гўшт етиштирилади. Йил охирида колхознинг пул даромадлари 1 миллион 454 минг сўмга етади. Бир киши кунига тўланадиган асосий ҳақ икки сўмдан ортади.

Социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши туфайли юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришилганлиги қўшимча ҳақ тўлаш имконини беради. Колхозда КПСС Марказий Комитети январь Пленуми кўрсатмасига асосан қўшимча ҳақ тўлаш жорий қилинган. Пленум меҳнатга қўшимча ҳақ тўлаш моддий манфаатдорлик принципини мустаҳкамлашнинг ва колхозларда меҳнат унумдорлигини янада оширишнинг муҳим шарти деб кўрсатиб ўтди.

Маҳсулот етиштириш планларини ошириб бажарганлиги учун, бригадалар ёки фермалар планни бажарганлиги учун, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари таннархини камайтирганлиги учун қўшимча ҳақ берилади.

Колхоз аъзоларининг умумий мажлиси юксак кўрсаткичларга эришган бригадаларнинг ва фермаларнинг ходимларига колхоз бўйича бутун хўжалик фаолиятида эришган натижалардан қатъи назар, қўшимча ҳақ тўлашга қарор қилди. Қўшимча иш ҳақи колхозчилар ўртасида уларнинг асосий иш ҳақига нисбатан пропорционал тақсимланади. Бунда қўшимча иш ҳақининг миқдори колхозчига тўланадиган асосий иш ҳақининг ярмисидан ортмаслиги керак.

Бутун йил мобайнида тегишли миқдорда меҳнат кунларини ишлаган колхозчиларгагина қўшимча иш ҳақи берилади.

ПАХТА ЮЗАСИДАН ҲИСОБЛАР

Пахта тайёрлаш планини ортиғи билан бажарганлиги учун далачилик бригадасининг аъзоларига пландан ташқари маҳсулот баҳосининг ярмигача ҳақ тўланади. Қуйидаги шкала белгилангандир:

Қуйидагича ҳосил олинган тақдирда	Пландан ташқари топширилган пахта қимматига нисбатан тўланади (процент ҳисобида)
гектаридан 25 центнергача	30
» 25,1 центнердан 30 центнергача	35
» 30,1 центнердан 35 центнергача	40
» 35 центнердан юқори	50

Бундан ҳам юқори ҳосил етиштиришга муваффақ бўлган айрим бригадаларга бригадада пахта ялпи ҳосили планли баҳосининг 3 процентигача бўлган миқдорда қўшимча ҳақ тўланади.

Гектаридан ҳосилдорлик 30 центнердан ортиқ мўлжалланган бригадаларнинг ҳаммаси планни бажарганлиги учун қўшимча ҳақ олади. Бундай бригадалар бизда олтита. Бригадаларга меҳнат ва моддий маблағ сарфларини қисқартиргани учун бевосита харажатлар юзасидан пахта етиштириш таннархини камайтиришдан тежаб қолинган маблағнинг 50 процентига қадар ҳақ тўланади.

Баҳринисо Нурматова бошлиқ учинчи бригада колхозчиларининг ана шундай қўшимча ҳақ олиши кутилмоқда. Бу бригадада 62 киши бор 90 гектар майдонда гектаридан 37 центнердан — планда мўлжалланганидан 3.5 центнердан ортиқ ҳосил етиштирилган. Бригада пландан ташқари умумий миқдори 14 минг 400 сўмлик 315 центнер ҳосил (пахта сифатини ҳисобга олган ҳолда) топширади. Пахта ҳосилдорлиги жиҳатидан бу бригаданинг олган мажбурияти энг юқоридир. Планга кўра олинадиган барча пахтанинг қиммати 91 минг 454 сўм бўлади.

Бригада бир центнер пахта етиштириш таннархини 2.1 сўм камайтирди ва шу ҳисобдан 6993 сўм тежаб қолди.

Шунга кўра қуйидаги миқдорда қўшимча ҳақ тўланади: пландан ташқари ҳосил олгани учун пландан ташқари топширилган маҳсулот қимматининг 50 проценти миқдорида 7220 сўм, планни бажарганлиги учун маҳсулот планли қимматининг 3 проценти миқдорида 2743 сўм, бевосита харажатлар бўйича пахта таннархини камайтирганлик учун тежаб қолинган 50 процент миқдорида 3496 сўм берилади. Б. Нурматова бошлиқ бригада моддий рағбатлантириш тарзида ҳаммаси бўлиб 13459 сўм маблағ олади. Бу — асосий иш ҳақига тўланадиган ҳар бир сўмнинг 45 тийинини ташкил этади.

Ҳар бир колхозчи қўшимча ҳақ тариқасида ўрта ҳисобда 217 сўм олади. Унинг йиллик иш ҳақини асосий иш ҳақи билан қўшганда 699 сўм бўлади. Шу бригаданинг тракторчиси А. Кирсодиқов бир йил мобайнида 799 сўм иш ҳақи олади. маблағнинг қўшимча иш ҳақи 360 сўм бўлади. механизаторнинг йиллик умумий иш ҳақи эса 1159 сўмга етади.

Маҳсулот етиштиришни кўпайтирганлиги учун, пландан ташқари маҳсулот олганлиги ва унинг таннархини камайтирганлиги учун далачилик бригадаларининг бошлиқларига колхозчилар оладиган ўртача қўшимча иш ҳақининг бир ярим баравари миқдорида қўшимча ҳақ тўлашга қарор қилинди. Бинобарин бригада бошлиғи, Баҳринисо Нурматова 325,5 сўм миқдорида қўшимча ҳақ олиши керак. Ҳосилдорлик даражасига, планнинг бажарилишига, сарф қилинадиган маблағларнинг тежаб қолинишига қараб қўшимча ҳақ тўлаш бригадалар бўйича ҳар хил ҳисоб қилинади. Колхозимизнинг учта пахтачилик бригадаси бўйича қўшимча ҳақ тўлаш тартиби қуйидагича бўлади:

Кўрсаткичлар	Б. Нурматова бошлиқ 3-бригада: план	Б. Нурматова бошлиқ 3-бригада: амалда	Р. Мавлонов бошлиқ 1-бригада: план	Р. Мавлонов бошлиқ 1-бригада: амалда	М. Исаев бошлиқ 8-бригада: план	М. Исаев бошлиқ 8-бригада: амалда
Экин майдони (гектар ҳисобида)	90	90	74	74	82	82
Гектар бошига ҳосилдорлик (центнер ҳисобида)	33.5	37	32.5	35	32	32
Ялпи ҳосил (центнер ҳисобида)	3015	3330	2405	2595	2630	2630
Маҳсулот таннархи (сўм ҳисобида)	91454	105894	72811	85634	79633	79633
Пландан ташқари маҳсулот қиммати (сўм ҳисобида)		14440		12223	—	—
Меҳнат ҳақига кетадиган харажатлар (сўм ҳисобида)	31482	29908	24752	24257	24905	24905
Моддий-маблағ сарфлари (сўм ҳисобида)	16357	15867	21332	20906	19608	19608
Жами харажатлар	47839	45775	46084	45163	44513	44513
Центнер пахта таннархи (сўм ҳисобида)	15.8	13,7	19,1	17,4	16,9	16,9
Қўшимча ҳақ ёзилади: пландан ташқари олинган маҳсулот учун (процент ҳисобида)		50		40		—
Суммаси (сўм ҳисобида)		7220		5129		
Планни бажарганлиги учун (процент ҳисобида)		3		2		3
Суммаси (сўм ҳисобида)		2743		1456		2389
Таннархини камайтиргани учун (процент ҳисобида)		50		50		
Суммаси (сўм хисобида)		3296		220[illegible]		—
Жами қўшимча иш ҳақи (Сўм ҳисобида)		13459		8790		2389
Асосий иш ҳақининг бир сўмига тўғри келадиган қўшимча иш ҳақи		0,45		0,36		0,10
Ҳар бир ишловчига ўрта ҳисобда тўғри келади: а) қўшимча иш ҳақи (сўм)		217		157		46
б) асосий ва қўшимча иш ҳақи (сўм)		699		590		534

Юқоридаги ҳисоблардан кўриниб турибдики, пахтадан энг юқори ҳосил етиштиришга эришган Б. Нурматова бошлиқ бригада аъзолари қўшимча иш ҳақини ҳам кўп оладилар. Бундан ташқари, шу бригада аъзоларига пландан ташқари топширилган пахта учун белгиланган шкалага мувофиқ пландан ташқари қийматнинг 50 проценти тўланади. Р. Мавлонов бошлиқ бригада аъзоларига эса 40 процент тўланади. Планга тенг миқдорда пахта топширадиган М. Исаев бошлиқ бригада аъзолари планни бажарганликлари учунгина қўшимча ҳақ оладилар.

КПСС Программаси проектида баён қилинган «Яхши меҳнат қилгани учун, яхши натижаларга эришгани учун — кўпроқ ҳақ олади» деган принцип шу тариқа турмушга татбиқ қилинади.

МАККАЖЎХОРИ ЮЗАСИДАН ҲИСОБЛАР

Маккажўхори юзасидан қўшимча ҳақ тўлаш учун етиштирилган дон ва силосбоп кўкпоянинг миқдори ҳисобга олинган ҳолда шкала тузилади.

Дон етиштириш планини ошириб бажарганлиги учун колхозчиларга: гектаридан 30,1 центнердан 35 центнергача ҳосил олинганда пландан ташқари олинган дон қимматининг 30 проценти, 35,1 центнердан 40 центнергача ҳосил олинганда 35 проценти, 40,1 центнердан 45 центнергача ҳосил олинганда 40 проценти ва 45,1 центнердан 50 центнергача ҳосил олинганда ва ундан юқори бўлганида 50 проценти берилади.

Ҳосилдорлик ўша группалар даражасида бўлиб, ҳосил етиштириш плани бажарилганида маккажўхори ҳосили планли қимматининг 3, 5, 7 ва 10 проценти тўланади.

Силосбоп маккажўхори етиштириш учун қўшимча ҳақ қуйидаги шкалага мувофиқ тўланади:

Гектаридан олинган кўкпоя центнер ҳисобида	Планни ошириб бажарганлиги учун пландан ташқари олинган кўкпоя қийматига нисбатан ҳақ тўлаш проценти	Гектаридан олинадиган ҳосилдорлик плани (центнер ҳисобида)	Планни бажарганлиги учун кўкпоя планли нархига нисбатан ҳақ тўлаш проценти
400 дан 500 гача	30	400	3
500,1 дан 600 гача	35	400,1 дан 500 гача	5
600,1 дан 700 гача	40	500,1 дан 600 гача	7
700,1 дан 800 гача	45	600 дан ортиқ	10
800,1 дан 1000 гача	50		

Донга экилган маккажўхори ҳосини маккажўхорининг сўта зўғатасини ҳисобга олмаган ҳолда қуруқ донга айлантириб ҳисобланилади, силосга ўстирилган маккажўхори ҳосили эса, бостирилган силос миқдорига қараб белгиланади.

Маккажўхорини йиғиштириб олишда яхши кўрсаткичга эришган кишиларга мукофот беришга қарор қилинди. Маккажўхорини механизация воситаси билан, шунингдек, от-улов ёрдамида йиғиштириб олаётган колхозчилар нормани бажараётган бўлсалар иш ҳақига қўшимча 10-15 процент ҳақ тўланади.

ЧОРВАЧИЛИК ЮЗАСИДАН ҲИСОБЛАР

Колхоз чорвадорлари етти йилликнинг учинчи йилида муваффақиятли ишлаяптилар, молларни кўпайтириш топшириғи муддатидан илгари бажарилди. Сут соғиб олиш анча ортди.

Сут соғувчиларга сут соғиб олиш планини ортиғи билан бажарганликлари учун пландан ташқари соғиб олинган сут қимматининг ярми миқдорида қўшимча ҳақ тўлашга қарор қилинди. Сигирлардан жуда кўп сут соғиб олган тақдирда планни ортиғи билан бажарганлиги учун бутун маҳсулот планли қимматининг 3 процентига қадар қўшимча ҳақ тўланади.

Бевосита харажатлар юзасидан таннархини камайтирганлиги учун сут етиштиришга кетадиган маблағлардан тежаб қолинган маблағнинг 50 процентигача бўлган миқдорда қўшимча ҳақ тўланади.

Сут соғиб олиш планини ортиғи билан бажарганлиги учун қўшимча ҳақ молларнинг маҳсулдорлигига қараб табақалаштирилган ҳолда тўланади.

Сут соғувчиларга ҳақ тўлашнинг қуйидаги шкаласи қабул қилинган:

Йил мобайнида битта сигирдан ўртача соғиб олинадиган сут	Пландан ташқари соғиб олинган сутнинг қимматига нисбатан бериладиган ҳақ (процент ҳисобида)
1500 литргача	25
1500 дан 2000 литргача	30
2000 дан 2500 »	35
2500 дан 3000 »	40
3000 дан 3500 »	45
3500 литрдан ортиқ	50

Хўжалик бўйича планлаштирилган ўртача нормадан ортиқ, яъни ҳар бир сигирдан 1688 литрдан ортиқ сут соғиб олиш юзасидан берилган топшириқни бажарган сут соғувчиларга қўшимча ҳақ тўлашга қарор қилинди.

Колхозимизнинг энг яхши сут соғувиларига мана шу тариқа қўшимча ҳақ тўланади:

Сут соғувчи М. Миллер 14 та сигирни соғади. Планга мувофиқ у ҳар бир сигирдан 1700 литрдан, йил бўйича эса 23800 литр соғиб олиши керак. Лекин сут соғувчи ҳар бир сигирдан 1900 литрдан жами эса 26600 литр сут соғиб олишга сўз берган. Бошқача қилиб айтганда пландан ташқари 2800 литр сут топширилади. Бунинг харид баҳоси 308 сўм бўлади. Шкалага мувофиқ ана шу суммадан сут соғувчи 30 процент ёки 92 сўм қўшимча ҳақ тариқасида олади.

Сут соғувчи колхоз планида кўзда тутилганидан анча кўп сут соғиш мажбуриятини олганлигини назарда тутиб, колхоз правлениеси унга тағин 52 сўм яъни сутнинг планли қимматининг 2 процентини тўлаш мумкин деб топди. М. Миллер сут соғиб олиш планини тўла ва ошириб бажаргани учун ҳаммаси бўлиб 144 сўм олади.

Колхоз правлениеси 3 сут соғувчига бириктиб қўйилган сигирларга қарайдиган молбоқар-подачининг қўшимча иш ҳақи уларнинг ўртача иш ҳақи баравари да ёки 117 сўм бўлиши керак деб қарор қабул қилди.

Олти ойлик•кача бўлган бузоқларни ўстираётган бузоқбоқарларга, олти ойликдан ортиқ бўлган ва яйловда ўтлатилаётган қорамолларни боқаётган молбоқар-подачига бириктилган бутун группада боқилаётган молларнинг пландан ташқари семириши натижасида қўшилган гўшт қимматининг 50 процентигача миқдорда қўшимча ҳақ тўлаш мўлжалланади.

Совлиқларни боқаётган чўпонларга қуйидагича қўшимча ҳақ тўлаш белгилаб қўйилган: 100 совлиқдан қўзи олиш планини ортиғи, билан бажарганлиги ва уларни сутдан чиққунча сақлаб қолганлиги учун пландан ташқари олинган қўзилар қимматининг 50 проценти миқдорида: жун қирқиб олиш планини ортиғи билан бажаргани учун — ортиқча қирқиб олинган жун қимматининг 50 проценти миқдорида; насл олиш планини бажарганлиги ва қўйларнинг семизлигини таъминлаган ҳолда жун қирқиб олганлиги учун маҳсулот планли қимматининг харид нархларида 3 проценти миқдорида; гўшт ва жун таннархини камайтиргани учун бевосита харажатлар бўйича тежаб қолинган маблағларнинг 50 процентигача; 97 процентдан ортиқ қўйларни сақлаб қолганлиги учун ортиқча сақланган қўй қимматининг 50 процентгача миқдорида.

Қўшимча ҳақ чўпонлар бригадаси бўйича тўланади.

Колхозимизда 698 та ахта қўй ва қўчқорчаларни ўтлатиб боқадиган отарга тажрибали чўпон Абдурашид Арстанов бошлиқ чўпонлар бригадаси хизмат кўрсатади. Боқувдан чиққан қўйларнинг тирик вазни пландаги 45 килограмм ўрнига 50-53 килограмм бўлди. Бригада топшириқдан ташқари қўйларнинг 48 центнер ёки 2880 сўмлик семиришини таъминлади.

Колхоз правлениеси пландан ташқари қўшилган гўшт қимматининг 20 проценти миқдорида қўшимча иш ҳақи белгилади. Бу 576 сўм бўлади.

Бригаданинг ҳар бир аъзоси ўрта ҳисобла 288 сўм қўшимча ҳақ ва 733 сўм асосий иш ҳақи олади, бир йилда эса жами 1000 сўмга яқин пул олади. Шундай қилиб, асосий иш ҳақининг ҳар бир сўмига 40 тийиндан қўшимча ҳақ тўланади.

Чўчқабоқарларга, паррандабоқарларга ҳам ана шу принципга мувофиқ қўшимча ҳақ тўлаш белгиланган.

Колхоз фермалардаги сермеҳнат ишларни яқин икки-уч йил ичида механизациялаш ва қўл меҳнатини механизациялашни рағбатлантирадиган қўшимча ҳақ жорий қилишни мўлжаллаяпти.

ПИЛЛАЧИЛИК ЮЗАСИДАН ҲИСОБЛАР

Пиллачиларга планни ортиғи билан бажарганликлари учун бевосита харажатлар юзасидан таннархини камайтиргани учун қўшимча ҳақ тўланади.

Бундан ташқари ипак қуртларини боқишнинг жадал усулларини қўлланган бригада ва звеноларга ҳар қути қурт уруғи учун 2 сўмдан тўлашга қарор қилинди

Тутчиликда ишлаётган колхозчиларга ҳам пиллачилик бригада ва звеноларга тегишли қўшимча ҳақнинг 20 проценти миқдорида қўшимча ҳақ тўланади.

Пилла ҳосили жиҳатидан планни ошириб бажарганлиги учун қуйидаги шкалага мувофиқ табақалаштирилган ҳолда қўшимча ҳақ тўлашга қарор қилинди:

Бир қути қурт уруғидан олинган ҳосил (килограмм ҳисобида): Баҳорги қурт боқиш	Бир қути қурт уруғидан олинган ҳосил (килограмм ҳисобида): Такрор қурт боқиш	Пландан ташқари топширилган пилланинг қийматига нисбатан (процент ҳисобида)
50 килогача	25 килогача	30
50 дан 60 килогача	25,1 дан 30 килогача	40
60 кг. дан юқори	30 кг дан юқори	50

Юқори ҳосилли звеноларга ва бригадаларга планни бажарганликлари учун пилла планли қийматининг 3 процентигача бўлган миқдорида қўшимча ҳақ тўланади.

* * *

Колхознинг раҳбарлик состави — колхоз раиси, мутахассислар ва бошқа ходимларга ҳам қўшимча ҳақ тўланади.

Йил бошида колхозда ҳар тонна пахта, сут, ҳар центнер жун ва бошқа маҳсулотлар учун белгиланган пул расценкаларига қараб раҳбар ходимларга асосий иш ҳақи тўланади. Шунинг учун биз уларга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари таннархини камайтиришдан тежаб қолинган маблағдангина қўшимча ҳақ тўлашга, яъни қуйидагича ҳақ тўлашга қарор қилдик:

меҳнат харажатлари 10 процентдан зиёдроқ камайтирилганда колхоз правлениесининг раисига колхоз бўйича жами тежаб қолинган маблағдан, агрономларга — экинларни парвариш қилишда тежашга эришгани учун, зоотехникларга чорвачиликда бўладиган харажатларни тежаб қолгани учун йиллик асосий маошларининг 15 проценти миқдорида қўшимча ҳақ тўланади. Колхоз раҳбарларига қўшимча ҳақ тўланганида қўшимча ҳақ пландан ташқари етиштирилган маҳсулот учун тўланадиган ҳақни ҳам қўшганда уларнинг уч ойлик маошидан ортиб кетмаслиги керак.

Колхоз правлениесининг бу йил қўшимча ҳақ тўлашга қарор қилганлиги колхозчиларнинг гайратини ошириб юборди. Бригада бошлиқлари, ферма мудирлари, оддий колхозчилар йиғилишда олинган мажбуриятларни қандай бажариш тўғрисида таклифлар киритдилар.

Теримда алоҳида ибрат кўрсатган кишиларни рағбатлантириш учун тез-тез мукофот бериб туриладн. Мавсумда 4 тоннадан пахта териш нормасини бажаргандан кейин терган пахтаси учун теримчиларга бир ярим баравар ортиқ ҳақ тўлашга қарор қилинди.

Йил мобайнида колхозчиларга уларга тўланадиган ҳақнинг 60 проценти миқдорида аванс бериб келинди. Пахта йиғим-терими даврида эса улар ҳар 10-15 кунда бутун иш ҳақларини тўла олиб турадилар.

Қўшимча ҳақ тўлашдан ташқари биз мукофот ҳам бериб турамиз. Пахта йиғим-терими даврида илғорларни мукофотлаш учун 50 минг сўм ажратилди. Ҳозир пахта йиғим-теримида барча колхозчилар қатнашмоқдалар. Яқинда бўлиб ўтган умумий мажлисда сентябрь ойида йиллик планнинг камида 50 проценти миқдорида пахта теришга қарор қилинди. Давлатга жами 3950 тонна пахта топширилади. Партия XXII съезди шарафига коллективимизнинг олган мажбурияти ана шундай.

А. СУЛТОНОВ,
правление раиси.
К. БОЙСАИТОВ,
партия ташкилотининг секретари.
М. САФЬЯНОВ,
бош бухгалтер.
А. ГАМБУРГ,
В. КОТИКОВА,
экономистлар.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

ГВИНЕЯ ХАЛҚИНИНГ ҚЎШИҚ ВА РАҚСЛАРИ

Совет Иттифоқи бўйлаб биринчи гастролга чиққан Гвинея миллий ашула ва рақс ансамблининг 40 кишилик коллективи Киев, Одесса, Тбилиси ва бошқа шаҳарларда томошалар кўрсатгач пойтахтимизга келди. Меҳмонларимиз Свердлов номли концерт залида икки кундан бери зўр муваффақият билан ўз санъатларини намойиш қилмоқдалар.

Меҳмонларимизнинг томошалари озодлик ва мустақиллик учун курашаётган Африка халқлари санъатининг равнақ топаётганлигидан далолат беради.

Суратда: Гвинея миллий ашула ва рақс ансамбли артистлари концертининг айрим номерлари.

А. Абалян фотоси.

Чет элларда нима гап

Аденауэр истеъфо бериши керак

БОНН, 22 сентябрь. (ТАСС). Эркин демократик партиянинг раҳбар арбобларидан бири бундестаг депутати Делер Ғарбий Германия радиоси орқали нутқ сўзлаб, канцлер Аденауэр ҳукуматининг сиёсий йўлини кескин танқид қилди ва Аденауэр истеъфо берсин, деб талаб этди.

Делер айтдики, Германия Федератив Республикаси вужудга келган пайтдан буён Аденауэр ўтказиб келаётган зўравонлик сиёсати натижасида Германияни қайтадан бирлаштириш масаласи «пайсалга солиниб келмоқда» ва Марказий Европадаги кескинлик «бўшашмай, балки аксинча, авж олиб кетди». Шу сабабли, деди Делер, эркин демократик партия 1961 йилда федерал канцлер Аденауэр бошчилигидаги ҳукумат составига кириш ниятида эмас.

ЖАҲОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИНИНГ ПРЕЗИДИУМИ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

ВАРШАВА, 22 сентябрь. (ТАСС). Варшавада Жаҳон Тинчлик Кенгаши президиумининг икки кунлик сессияси тамом бўлди. Шу муносабат билан Жаҳон Тинчлик Кенгашининг ижрочи президенти профессор Ж. Бернал Польша матбуот агентлиги вакилларига қуйидагиларни айтди:

СССР ва АҚШ ҳукуматларининг қуролсизланиш юзасидан олиб бориладиган музокараларнинг принциплари тўғрисидаги қўшма баёноти сессия ишида ўз аксини топди.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг президиуми қуролсизланиш сингари муҳим проблемани муҳокама қилар экан, барча мамлакатларнинг ҳукуматларини тегишли контроль остида ёппасига қуролсизланишни амалга ошириш мақсадида тегишли тадбирлар кўришга даъват этишга қарор қилди. Қуролсизланишнинг амалга оширилиши ядро қуролининг барча синовларига чек қўйилган бўлур эди.

Мен шуни таъкидлаб ўтишни истар эдимки, деди профессор Бернал, бизнинг таклифларимиз Совет-Америка баёноти тезисларига мос бўлиб тушмоқда.

Биз, деди сўнгра Жаҳон Тинчлик Кенгашининг ижрочи президенти, Германия проблемасига кўп эътибор бердик. Биз мавжуд иккала герман давлатини ва уларнинг ҳозирги чегараларини таниш йўли билан, шунингдек Ғарбий Берлиннинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳимояси остида эркин шаҳар бўлишини гарантиялаш йўли билан ана шу проблемани ҳал қилиш мумкин, деб ҳисоблаймиз. Жаҳон Тинчлик Кенгашининг президиуми Бирлашган Миллатлар Ташкилоти XVI сессиясининг раисига, президент Кеннедига ва СССР Министрлар Советининг Раиси Хрушчевга телеграммалар юборишга қарор қилди, бу телеграммаларда бизнинг таклифларимиз аниқ баён қилиб берилади.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг президиуми резолюция ва бошқа бир қанча ҳужжатлар ҳам қабул қилди.

Қисқа хабарлар

◆ Пекинда Хитой Халқ Республикаси билан Польша Халқ Республикаси ўртасида илмий техника ҳамкорлиги тўғрисидаги протокол имзоланди. Протоколга мувофиқ, ҳар иккала томон бир-бирларига техник ҳужжатларни беради ва химия, кўмир, машинасозлик ва енгил саноат соҳасида бир-бирларига мутахассислар юбориб турадилар.

◆ 20 сентябрда Люблинда (Польша) қишлоқ медицинаси масалалари бўйича биринчи халқаро симпозиум ўз ишини тамомлади. Симпозиумда социалистик мамлакатларнинг вакиллари қатнашдилар.

◆ Грецияда чиқадиган газеталар Караманлис ҳукуматининг истеъфо берганлиги, хизмат ҳукуматининг тузилганлиги ҳақида хабар берадилар. Король ҳарбий уйининг бошлиғи, Греция бош штабининг собиқ бошлиғи отставкадаги генерал-лейтенант К. Довас 29 октябрда парламент сайловлари ўтказувчи ана шу хизмат ҳукуматининг бош министри қилиб тайинланди.

◆ Измирда 30-халқаро Измир ярмаркаси ёпилди. Ҳамманинг эътироф этишича, совет павильони ғоят катта муваффақият қозонган. Бир ой мобайнида бу павильонда бир миллиондан кўпроқ киши бўлган.

◆ Токиода собиқ транспорт министри Ватару Нарахаси порахўрликда айбланиб, қамоққа олинди. Ватару Нарахаси — ҳукмрон либерал-демократик партиядан сайланган парламент депутатидир. (ТАСС).

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

ТОШКЕНТНИНГ ТАМОША ЗАЛЛАРИДА

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 24/IX да эрталаб **Олтин калит**, кечқурун **Сўна**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 24/IX да эрталаб **Имон**, кечқурун **Фауст ва ўлим**, 26/IX да **Гамлет.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 24/IX да **Ошиқ Ғариб.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 28/IX дан қишки мавсумнинг очилиши — **Грузия ССР цирк артистларининг гастроли.** Билетлар сотилмоқда.

КИНО

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Дўстим, Колька — «ВАТАН» (эрталаб соат 10 ва 11 яримда) «МИР» (эрталаб 10, кундуз 2 ва кеч 10 да). НАВОИЙ номли. «ИСКРА» (кундуз).

ЧП (Фавқулодда ҳодиса, 1 ва 2-серия, кундуз соат 2 ярим ва кеч 5 ярмида), **Фортуна, Мамлук** (кеч 8 ярмида). **Бир дарё бўйида** (кундуз 12 ва 2 да) — «ВАТАН».

Хазиналар ороли (кундуз соат 12, 4 ва кеч 8 да), **Алёшканинг севгиси** (кеч 6 да) — «МИР».

Нормандия-Неман — НАВОИЙ номли (кечқурун).

Инспектор визити — «ИСКРА» (кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Юлдуз — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кундуз 4 да).

Иван Рибаков — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Варшава сиренаси — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Параллель кўча, 67-уйда турувчи **Нина Глебовна Морицнинг** 1-Сельмаш проезд, 7-уй 8-квартирада турувчи Юрий Александрович Морицдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 01094. Нашр. В. 1689.